

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎี

2.1.1 ยางธรรมชาติ

ยางธรรมชาติส่วนมากเป็นยางที่ได้มาจากต้นยาง *Hevea Brazilliensis* ซึ่งมีต้นกำเนิดจากกลุ่มแม่น้ำอเมซอนในทวีปอเมริกาใต้ น้ำยางสดที่กรีดยได้จากต้นยางมีลักษณะสีขาวขุ่น และมีเนื้อยางแห้ง (Dry rubber) ประมาณ 30% แขนงลอยอยู่ในน้ำ ถ้านำน้ำยางที่ได้นี้ไปผ่านกระบวนการปั่นเหวี่ยง (Centrifuge) และแยกน้ำออก จนกระทั่งได้น้ำยางที่มีปริมาณเนื้อยางแห้งเพิ่มขึ้นเป็น 60% เรียกว่า น้ำยางข้น (Concentrated latex) และมีการเติมสารแอมโมเนียลงไป เพื่อช่วยรักษาสภาพของน้ำยางข้นให้เก็บไว้ในระยะเวลานานขึ้น

น้ำยางธรรมชาติเป็นสารไม่บริสุทธิ์เมื่อกรีดยจากต้นยางจะมีปริมาณของเนื้อยางแห้งอยู่ระหว่าง 25-45% สารที่เป็นของแข็งทั้งหมด ระหว่าง 27-48% และส่วนประกอบอื่นๆ (ตาราง 2.1)

ตาราง 2.1 องค์ประกอบของน้ำยางธรรมชาติ

ส่วนประกอบ	เปอร์เซ็นต์ (โดยน้ำหนัก)
สารที่เป็นของแข็งทั้งหมด (Total Solid Content, TSC)	27-48
เนื้อยางแห้ง 25-45 (Dry Rubber Content, DRC)	25-45
สารพวกโปรตีน	1-1.5
สารพวกเรซิน	1-1.25
จีเอ็ม	สูงถึง 1
น้ำตาล	1
น้ำ... ในปริมาณที่รวมแล้วเป็น	100

โดยทั่วไปส่วนประกอบของน้ำยางแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ส่วนของเนื้อยางแห้ง ประกอบด้วย อนุภาคยาง โปรตีน และไขมัน
2. ส่วนที่ไม่ใช่ยาง ประกอบด้วย ส่วนที่เป็นน้ำ หรือเซรัม (Serum) ส่วนของลูทอยด์ และสารอื่นๆ

1. ส่วนของเนื้อยางแห้ง

1) อนุภาคยางถูกห่อหุ้มด้วยสารจำพวกไขมัน และโปรตีน โดยโปรตีนจะอยู่ชั้นนอกสุด อาจมีโลหะบางชนิด เช่นแมกนีเซียม และทองแดง ปะปนอยู่ปริมาณเล็กน้อยประมาณ 0.5%

2) ส่วนของโปรตีน ที่มีอยู่ในน้ำยางทั้งหมด (100%) แบ่งออกเป็น

- โปรตีนที่ห่อหุ้มอยู่ผิวรอบอนุภาคยางมีอยู่ประมาณ 25%
- โปรตีนที่อยู่ในชั้นน้ำ มีอยู่ประมาณ 50%
- โปรตีนที่ปะปนอยู่ในส่วนของสารลูทอยด์ มีอยู่ประมาณ 25%

- ในส่วนของโปรตีนที่อยู่บริเวณผิวของอนุภาคยางนี้ จะมีส่วนประกอบของกำมะถัน (Cystine disulphide linkage) อยู่ประมาณ 5% ดังนั้นขณะที่น้ำยางเกิดการเสียดสี จะเกิดการบดเน่า โดยโปรตีนในส่วนนี้จะสลายตัวให้สารประกอบพวก ไฮโดรเจนซัลไฟด์ และสารเมอร์แคปแทน (Mercaptan) ทำให้เกิดกลิ่นเหม็นขึ้น

3) ส่วนของไขมัน จะอยู่ระหว่างผิวของอนุภาคยาง และโปรตีน

- ส่วนใหญ่เป็นสารพวก ฟอสโฟไลปิดชนิด α -Lecithin ซึ่งเชื่อว่าทำหน้าที่ยึดโปรตีนให้เกาะอยู่บนผิวอนุภาคยาง

- น้ำยางในสภาวะที่เป็นด่าง เช่น มีแอมโมเนียอยู่ประมาณ 0.6% ขึ้นไป ฟอสโฟไลปิดจะถูกไฮโดรไลซ์ เป็นกรดไขมันที่มีโมเลกุลยาว (Long chain fatty acid) ซึ่งจะรวมตัวกับแอมโมเนียกลายเป็นสารพวกสบู่ ที่จะทำให้น้ำยางมีความเสถียรยิ่งขึ้น

- กรณีที่แอมโมเนียมีปริมาณน้อย ประมาณ 0.2% ในน้ำยางการไฮโดรไลซิสจะเกิดขึ้นน้อย การเพิ่มความเสถียรของน้ำยางจึงจำเป็นต้องเพิ่มสบู่ หรือสารอื่นที่ช่วยในการเก็บรักษาน้ำยางเพิ่มลงไป

2. ส่วนที่ไม่ใช่ยาง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) ส่วนที่เป็นน้ำหรือเซรัม

การโบไฮเดรต เป็นสารพวกแป้ง และน้ำตาลมีอยู่ในน้ำยางประมาณ 1% เป็นน้ำตาลชนิดคิวบราซิทอล (Quebrachitol) และน้ำตาลชนิดกลูโคส ซูโครส และฟรุคโตส อีกเล็กน้อย

โปรตีนและกรดอะมิโน เป็นส่วนที่อยู่ในเซรุ่มของน้ำยาง (มีค่า Isoelectric point หลายค่า) โดยถ้าโปรตีนยังมีค่า Isoelectric point สูง จะสลายตัวให้ประจุบวกได้ เป็นสาเหตุของการสูญเสียสภาพของน้ำยาง โปรตีนที่พบในน้ำยางส่วนใหญ่เป็นโปรตีนประเภท อัลฟาไกลูโบลิน

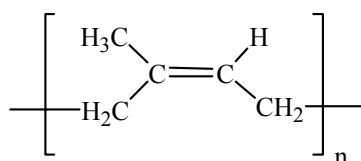
2) ส่วนของลิวทอยด์และสารอื่นๆ

ลิวทอยด์ เป็นอนุภาคที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.5-3.0 ไมครอน ห่อหุ้มด้วยเยื่อบางๆ ภายในเยื่อบาง ๆ นี้ จะมีทั้งสารละลาย และสารแขวนลอย ส่วนใหญ่จะประกอบด้วยโปรตีนที่ละลายน้ำ ประมาณ 5% และโปรตีนที่ไม่ละลายน้ำ ประมาณ 2% สารที่เป็นพวกฟอสโฟไลปิดแขวนลอยอยู่ ประมาณ 0.5% และสารพอลิฟีนอลออกซีเคส ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดสีเหลืองหรือสีคล้ำของน้ำยางเมื่อมีการสัมผัสกับออกซิเจนในอากาศ

สารอื่นๆ

อนุภาคเฟรย์-วิสลิง (Frey-wyssling) เป็นสารที่ไม่ใช่ยาง มีขนาดอนุภาคใหญ่กว่ายาง แต่มีความหนาแน่นน้อยกว่า มีรูปร่างค่อนข้างกลม มีผนังล้อมรอบสองชั้น มีอยู่ปริมาณไม่มากนัก ประกอบด้วยสารเม็ดสีพวกคาโรทีนอยด์ ซึ่งทำให้น้ำยางมีสีเหลืองเข้มสามารถรวมตัวกับแอมโมเนียและแยกตัวออกจากยางมาอยู่ในส่วนของเซรุ่มได้

ยางธรรมชาติมีชื่อทางเคมี คือ *cis*-1,4-Polyisoprene กล่าวคือ มี Isoprene (C_5H_8) เป็นหน่วยซ้ำในโครงสร้าง โดยที่ n มีค่าตั้งแต่ 15-20,000 เนื่องจากส่วนประกอบของยางธรรมชาติเป็นสารไฮโดรคาร์บอนที่ไม่มีขั้ว ดังนั้นยางจึงละลายได้ดีในตัวทำละลายที่ไม่มีขั้ว เช่น เบนซีน เฮกเซน เป็นต้น โดยทั่วไปยางธรรมชาติมีโครงสร้างการจัดเรียงตัวของโมเลกุลแบบบอสันฐาน (Amorphous) แต่ในบางสภาวะโมเลกุลของยางสามารถจัดเรียงตัวค่อนข้างเป็นระเบียบที่อุณหภูมิต่ำหรือเมื่อถูกยืดยางสามารถเกิดผลึก การเกิดผลึกเนื่องจากอุณหภูมิต่ำ (Low temperature crystallization) จะทำให้ยางแข็งมากขึ้น แต่ถ้าอุณหภูมิสูงขึ้นยางก็จะอ่อนลง และกลับสู่สภาพเดิม ในขณะที่การเกิดผลึกเนื่องจากการยืดตัว (Strain induced crystallization) ทำให้งางมีสมบัติเชิงกลดี นั่นคือ ยางจะมีความต้านทานต่อแรงดึง (Tensile strength) ความต้านทานต่อการฉีกขาด (Tear resistance) และความต้านทานต่อการขัดสี (Abrasion resistance) สูง

รูปที่ 2.1 สูตรโครงสร้างของโมเลกุลยางธรรมชาติ (*cis*-1,4-Polyisoprene)

ลักษณะเด่นอีกอย่างของยางธรรมชาติ คือ ความยืดหยุ่น (Elasticity) ยางธรรมชาติมีความยืดหยุ่นสูง เมื่อแรงภายนอกที่มากระทำกับมันหมดไป ยางก็จะกลับคืนสู่รูปร่างและขนาดเดิม (หรือใกล้เคียง) อย่างรวดเร็ว ยางธรรมชาติยังมีสมบัติที่เชื่อมด้านการเหนียวติดกัน (Tack) ซึ่งเป็นสมบัติสำคัญของการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ต้องอาศัยการประกอบ (Assemble) ชิ้นส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน เช่น ยางรถยนต์ เป็นต้น

สมบัติทั่วไปของน้ำยางธรรมชาติ มีลักษณะเป็นของเหลวสีขาวมีสภาพเป็นคอลลอยด์ (Colloid dispersion) หรือสารแขวนลอย (Suspension) มีความหนาแน่น 0.975-0.980 g/ml มีค่า pH 6.5-7.0 ความหนืดค่อนข้างแปรปรวน โดยขึ้นอยู่กับส่วนประกอบในน้ำยาง ฤดูกาลกรีดยาง และพันธุ์ยาง เป็นต้น

น้ำยางสดมีสภาพเป็นสารแขวนลอย เป็นสารละลายที่ประกอบด้วยส่วนของสารพอลิเมอร์ที่แขวนลอยอยู่ในตัวกลาง ประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ส่วนของสารแขวนลอย (Disperse phase) ซึ่งประกอบด้วยอนุภาคขนาดเล็กของสารพอลิเมอร์ที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางน้อยกว่า 5 ไมครอนลงไป และส่วนของสารที่เป็นตัวกลาง (Dispersion medium) เรียกโดยทั่วไปว่า ส่วนที่เป็นเซรุ่ม

น้ำยางสดมีสภาพเป็นคอลลอยด์ เป็นคอลลอยด์ชนิดไฮโดรโซล (Hydrosol) คือมีสารที่ละลายอยู่ในตัวทำละลายที่เป็นน้ำ แต่มีความพิเศษกว่าไฮโดรโซล มีความก้ำกึ่งระหว่างความเป็นไฮโดรฟิลิก (Hydrophilic : เกิดเป็นสารละลายได้ง่ายเมื่อมีน้ำเป็นตัวทำละลาย) และมีความก้ำกึ่งระหว่างความเป็นไฮโดรโฟบิก (Hydrophobic) เป็นลักษณะที่ไม่ยอมรวมกับน้ำ และเกิดเป็นสารละลายได้ยากเมื่อมีน้ำเป็นตัวทำละลาย แต่โดยภาพรวมลักษณะไฮโดรโฟบิกจะเด่นกว่าความเป็นไฮโดรฟิลิก

แม้ว่ายางธรรมชาติจะมีสมบัติที่ดีเหมาะสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ต่างๆ มากมาย แต่ยางธรรมชาติก็มีข้อเสียหลักคือ การเสื่อมสภาพเร็วภายใต้แสงแดด ออกซิเจน โอโซน และความชื้น เนื่องจากโมเลกุลของยางธรรมชาติมีพันธะคู่อยู่มาก ทำให้ยางว่องไวต่อการทำปฏิกิริยากับออกซิเจนและโอโซนโดยมีแสงแดดและความชื้นเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา ดังนั้นในระหว่างการผลิตผลิตภัณฑ์จึงต้องมีการเติมสารเคมีบางชนิด (สารในกลุ่มของ Antidegradants) เพื่อยืดอายุการใช้งาน นอกจากนี้ยางธรรมชาติยังทนต่อตัวทำละลายไม่มีขั้ว น้ำมัน และสารเคมีต่ำ จึงไม่สามารถใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ต้องสัมผัสกับสารเคมีดังกล่าว

2.1.2 ยางธรรมชาติเหลว

ยางธรรมชาติเหลว (Liquid Natural Rubber, LNR) เป็นผลิตภัณฑ์ที่มาจากการตัดสลายสายโซ่โมเลกุลของยางธรรมชาติ (Depolymerisation) ให้มีน้ำหนักโมเลกุลต่ำลง จนกระทั่งยังมี

ความหนืดต่ำ สามารถไหลได้ที่อุณหภูมิห้องหรือที่อุณหภูมิต่ำกว่า 100°C โดยอาศัยความร้อนหรือปฏิกิริยาทางเคมี ยางธรรมชาติเหลวจะมีหน่วยโครงสร้างซ้ำชนิดเดียวกับยางธรรมชาติ และมีองค์ประกอบอื่นๆ เหมือนกับยางธรรมชาติ ได้แก่ สี กลิ่น ลักษณะทางกายภาพ สมบัติการใช้งาน อีกทั้งยังมีความหนาแน่น ระดับของความไม่อึดตัว และอุณหภูมิการเปลี่ยนสถานะคล้ายแก้ว (Glass transition temperature, T_g) เท่ากับยางธรรมชาติอีกด้วย สิ่งที่แตกต่างกัน คือ น้ำหนักโมเลกุล โดยยางธรรมชาติเหลวจะมีน้ำหนักโมเลกุลต่ำกว่า 100,000 หรือประมาณ 10^3 - 10^4 มีลักษณะเป็นของเหลวที่ระเหยไม่ได้ มีสีน้ำตาลเข้ม และสามารถใช้งานเป็นสารทำให้ยางนิ่ม (Plasticiser) ยางธรรมชาติเหลวมีหลายเกรด เกรดที่มีน้ำหนักโมเลกุลสูงจะมีค่าความหนืดสูง ยางธรรมชาติเหลวมีความหนืดตั้งแต่ 400-4,000 พอยส์ (Poise) ยางธรรมชาติเหลวสามารถทำให้เกิดการคงรูปได้โดยใช้กำมะถัน เปอร์ออกไซด์ หรือโลหะออกไซด์ ข้อดีของยางธรรมชาติเหลวคือ กระบวนการผลิตง่าย และการปรับปรุงสมบัติการใช้งานทำได้ง่ายเมื่อนำยางธรรมชาติเหลวไปใช้เป็นสารทำให้ยางนิ่ม ยางธรรมชาติเหลวจะช่วยให้สามารถเติมผงเขม่าดำในปริมาณที่สูงขึ้นลงไปในยางคอมพาวด์ โดยยังรักษาสมบัติการคงรูปของยางได้ เพราะว่ายางธรรมชาติเหลวจะวัลคาไนซ์ไปพร้อมกับยางธรรมชาติ ข้อดีอื่นๆ ที่เด่นชัดของยางธรรมชาติเหลวก็คือ ช่วยลดอัตราเสี่ยงในการทำให้เกิดยางตาย (Scorch) ใช้พลังงานในการผลิตต่ำลง สมบัติการไหลดีขึ้น และมีค่าพลาสติกซิตี (Plasticity) ต่ำลง เป็นต้น

ยางธรรมชาติเหลวถูกใช้อย่างกว้างขวางในอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการยัดติด และเป็นสารที่ทำให้ยางนิ่ม เพื่อปรับปรุงสมบัติในกระบวนการผลิตยางรถยนต์ ยางธรรมชาติเหลวจะทำให้ยางนิ่มขึ้น ดังนั้นจึงง่ายต่อการผสมกับสารประกอบในระหว่างกระบวนการผสมยางธรรมชาติเหลวเวลานำมาใช้งานจะใส่สารตัวเติม และสารวัลคาไนซ์ลงไปในยางแล้วนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้แก่ ทำยางลูกกลิ้ง เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมปั้นค้ำย งานพิมพ์ และทำแม่พิมพ์ใช้ในงานหล่อแบบ หรือเทลงในเบ้าโดยไม่จำเป็นต้องใช้ตัวทำละลาย ใช้เป็นกาวเชื่อมติดและประสาน ในอุตสาหกรรมรองเท้า ใช้เป็นฉนวนสำหรับอุปกรณ์ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้เป็นพลาสติกไซเซอร์ช่วยในกระบวนการแปรรูปยาง โดยไม่ทำให้สมบัติของยางเปลี่ยนแปลงมากนัก (เสาวนีย์, 2547)

การทำยางธรรมชาติเหลวจากยางธรรมชาติสามารถเตรียมได้ทั้งในสถานะน้ำยาง และสถานะสารละลาย ดังนี้

การเตรียมในสถานะน้ำยาง (เสาวนีย์, 2547)

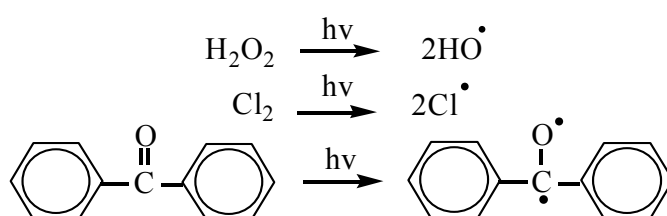
สามารถแบ่งการเตรียมได้ 3 ขั้นตอน คือ

1. การทำให้ยางเสถียรขึ้น (Stabilization) โดยการใส่สารเพิ่มความเสถียรให้ยางก่อน เช่น น้ำยางที่เก็บรักษาด้วยแอมโมเนีย จะใส่สารเพิ่มความเสถียรที่มีประจุลบ เช่น โซเดียมโคโคซิล

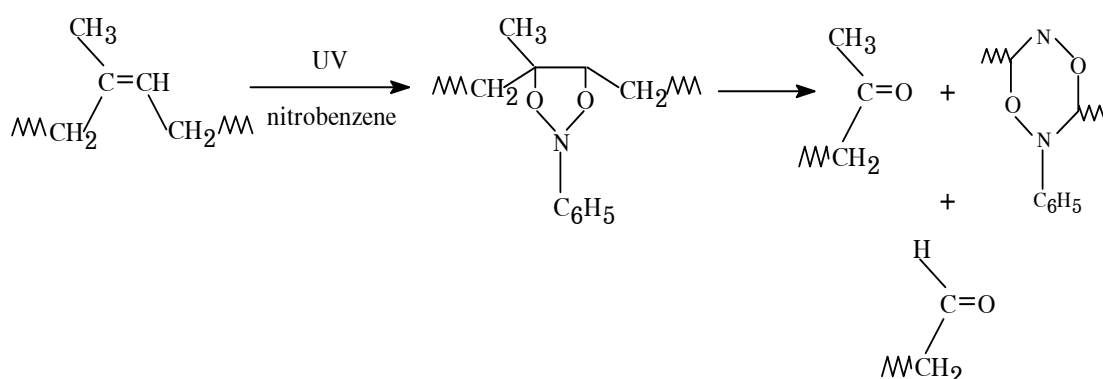
ซัลเฟต (Sodium dodecylsulfate, SDS) หรืออาจใส่สารเพิ่มความเสถียรที่ไม่มีประจุ เช่น พอลิเอทิลีนออกไซด์ปริมาณ 2% ของเนื้อยางแห้ง

2. การดีพอลิเมอร์ไรเซชัน (Depolymerisation) เป็นการตัดโมเลกุลของยางในขณะที่เป็นน้ำยาง สามารถเตรียมได้ดังนี้

- ปฏิกริยาโฟโตเคมีคอล (Photochemical reaction) เป็นวิธีการตัดสลายสายโซ่โมเลกุล โดยการใช้รังสีอัลตราไวโอเลต หรือแสงวิสิเบิลร่วมกับสารตัดสายโซ่โมเลกุล (Chain breaker compound) เช่น ไนโตรเบนซีน ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ เบนโซฟีโนน ซึ่งสามารถแตกตัวเป็นอนุมูลอิสระได้ ดังตัวอย่าง

Tanaka *et al.* (1999) ศึกษาการลดน้ำหนักโมเลกุลโดยการตัดสลายสายโซ่โดยปฏิกริยาโฟโตเคมีคอล เป็นการตัดสลายสายโซ่โมเลกุลโดยใช้พลังงานแสง เช่น แสงอัลตราไวโอเลตร่วมกับสารเคมีต่างๆ เช่น ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ คลอรีน และเบนโซฟีโนน ซึ่งสามารถแตกเป็นอนุมูลอิสระได้ วิธีนี้ได้หมุ่กิโลนที่ปลายสายโซ่ ซึ่งผลจากการตัดสลายสายโซ่โมเลกุลสามารถเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ จากปฏิกริยาที่เกิดขึ้นมีความว่องไวสูงทำให้การควบคุมน้ำหนักโมเลกุล การกระจายน้ำหนักโมเลกุลทำได้ยาก และเกิดปฏิกริยาไอโซเมอไรเซชัน ทำให้โครงสร้างของยางเปลี่ยนแปลงโครงสร้างจากซิส (*cis*-1,4-Structure) ไปเป็นทรานส์ (*trans*-1,4-Structure) ตัวอย่างปฏิกริยาตัดสลายสายโซ่โมเลกุลของยางธรรมชาติโดยใช้รังสีอัลตราไวโอเลตร่วมกับไนโตรเบนซีน แสดงปฏิกริยาดังนี้ (Hashim *et al.*, 2002)

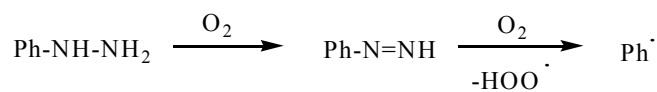

- ไพโรไลซิส (Pyrolysis) การทำปฏิกิริยาหรือถูกแตกตัวด้วยความร้อนเป็นโมเลกุลเล็กๆ โดยไม่มีออกซิเจนเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งไพโรไลซิสนี้จะเป็นกระบวนการทางเคมีที่ผันกลับไม่ได้แบบหนึ่ง ส่วนมากจะเกิดที่อุณหภูมิระหว่าง 200-600°C ในสถานะปิดภายใต้สภาวะปราศจากออกซิเจน

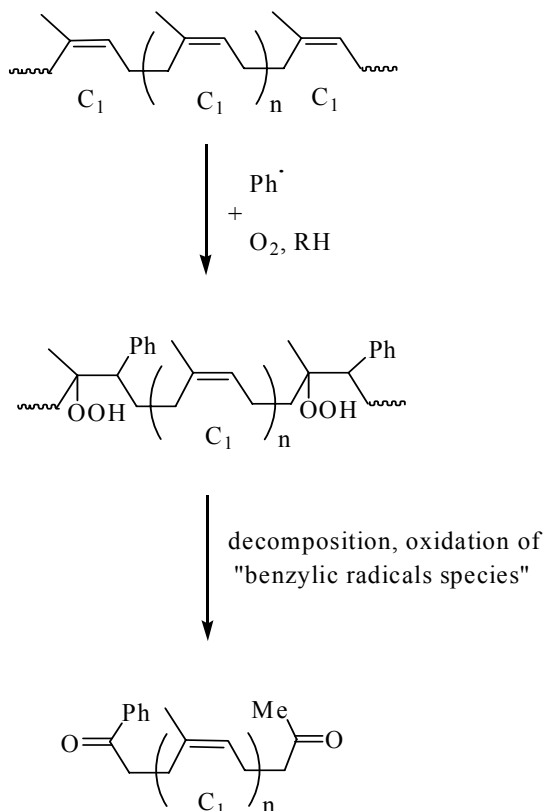
- การสลายตัวโดยกระบวนการทางเคมี ได้แก่ การสลายตัวโดยโอโซน (Ozone degradation) และการสลายตัวโดยการออกซิไดซ์ (Oxidative degradation) สำหรับการสลายตัวโดยการออกซิไดซ์จะใช้สารออกซิไดซ์ เช่น ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ หรือฟีนิลไฮดราซีน หรือโดย Metal ionic catalyt ส่วนการเสื่อมสลายด้วยโอโซน จะใช้เฉพาะในการวิเคราะห์ทางอุตสาหกรรมเท่านั้น ซึ่งไม่ค่อยนิยมใช้ เนื่องจากต้องควบคุมปฏิกิริยาให้เกิดที่อุณหภูมิต่ำ ไม่เช่นนั้นจะเกิดไอโซไนต์ในปริมาณที่มากซึ่งเป็นอันตรายได้

- การใช้ปฏิกิริยารีดอกซ์ในการเตรียมยางธรรมชาติเหลว ซึ่งวิธีการนี้จะใช้ตัวรีดิวส์ (Reducing agent) เช่น กรดพาราเมทิลเบนซีนซัลฟินิก (*p*-Methyl-benzene sulfinic acid) ฟีนิลไฮดราซีน (Phenylhydrazine) โซเดียมคลอไรท์ (Sodium chlorite) โซเดียมไฮโปคลอไรท์ (Sodium hypochlorite) และใช้สารออกซิไดซ์ (Oxidizing agent) เช่น ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ (Hydrogen peroxide) ในกรณีที่ใช้ฟีนิลไฮดราซีนร่วมกับแก๊สออกซิเจนในการตัดสลายสายโซ่โมเลกุลของยางธรรมชาติแสดงดังปฏิกิริยา (Hashim *et al.*, 2002) ปฏิกิริยาเกิดขึ้นโดยฟีนิลไฮดราซีนถูกออกซิไดซ์โดยออกซิเจนและเกิดเป็นอนุมูลอิสระของฟีนิลไฮดราซีน ($\text{Ph}\cdot$) จากนั้น $\text{Ph}\cdot$ ทำปฏิกิริยากับพันธะคู่ของยางธรรมชาติทำให้เกิดการสลายตัวของเปอร์ออกไซด์ จากนั้นเปอร์ออกไซด์เข้าไปจับกับตำแหน่งพันธะคู่ ในโมเลกุลของยางธรรมชาติ เมื่อผ่านขั้นตอนการตัดสลายสายโซ่ ทำให้ได้หมู่ปลายเป็นหมู่เมทิลคีโตน และฟีนิลคีโตน แสดงปฏิกิริยาดังนี้

Oxidation of phenylhydrazine :

Depolymerization by Ph radical :

3. การทำให้ยางจับก้อน (Coagulation) กรณีใช้สารเพิ่มความเสถียรที่มีประจุลบในการจับก้อน โดยการใช้กรดอะซิติก หรือแคลเซียมคลอไรด์ หากใช้สารเพิ่มความเสถียรที่ไม่มีประจุ ให้แยกยางออกจากน้ำ หรือเซรุ่ม โดยการใช้ความร้อนเลย แล้วล้างน้ำอีกครั้ง ต่อจากนั้นอบยางให้แห้งที่อุณหภูมิประมาณ 40°C จะได้อย่างธรรมชาติเหลวสีน้ำตาลเข้ม

ความเร็วของปฏิกิริยารลดน้ำหนักโมเลกุลของยางธรรมชาติขึ้นอยู่กับ ปริมาณสารที่ใช้ อุณหภูมิ และเวลาในการทำปฏิกิริยา

การเตรียมในสถานะสารละลาย (เสาวนีย์, 2547)

การเตรียมยางเหลวจากยางแห้ง สามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. การบดยางธรรมชาติให้มีความหนืดต่ำ ซึ่งวิธีการบดยาง (Mastication process) เป็นการตัดสลายสายโซ่โมเลกุลของยางด้วยวิธีทางกล และความร้อน โดยใช้เครื่องผสมแบบลูกกลิ้ง (Two roll mill) หรือเครื่องผสมแบบปิด (Internal mixer) เมื่อระยะเวลาในการบดยางเพิ่มขึ้นจะมีผลทำให้

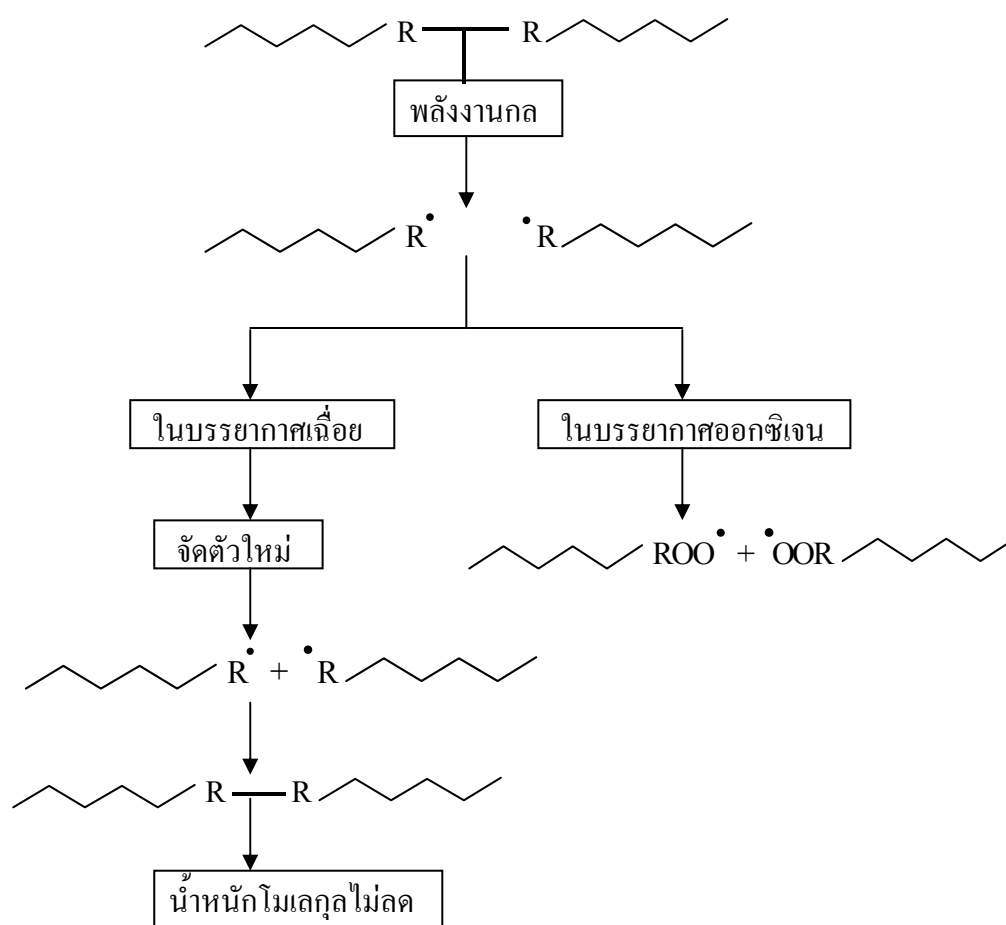

น้ำหนักโมเลกุลของยางลดลง ประสิทธิภาพของการบดยางขึ้นกับอุณหภูมิของการผสม และแรงเฉือนที่ยางได้รับ

ส่วนการเติมสารย่อยยางเพื่อช่วยให้บดยางได้เร็วขึ้น คือ การใช้สารประกอบอินทรีย์ใส่ลงในยางแล้วทำให้ยางนิ่มขึ้นแม้จะเติมในปริมาณเพียงเล็กน้อย และยังช่วยลดระยะเวลาในการบด ดังนั้นบางครั้งจึงเรียกสารดังกล่าวว่า สารเร่งการบดยาง (Mastication accelerator) เช่น เมอร์แคปแทน (Mercaptan) ซึ่งมีผลในการป้องกันการรวมตัวกันใหม่ของโมเลกุลยางที่ขาดออกจากกันได้

2. การนำยางที่บดเรียบร้อยแล้วมาแช่ให้พองตัวในน้ำมัน เป็นเวลาประมาณ 6-8 ชั่วโมง แล้วทำให้เป็นเนื้อเดียวกันโดยการกวนด้วยเครื่องกวน จนกระทั่งได้เป็นยางเหลว ควบคุมอุณหภูมิระหว่าง 120-140°C ยางเหลวที่ได้มีความหนืดประมาณ 50,000-70,000 เซนติพอยส์

3. การนำยางเหลวที่ได้มาทำให้ร้อนที่อุณหภูมิระหว่าง 250-300°C เป็นเวลา 2-3 ชั่วโมง จะได้ยางเหลวที่มีความหนืดต่ำลง เหลือประมาณ 2,500 เซนติพอยส์ สามารถไหลได้ที่อุณหภูมิห้อง กลไกปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นโดยวิธีการบด สามารถเขียนได้ดังรูปที่ 2.2 (เสาวนีย์, 2547)

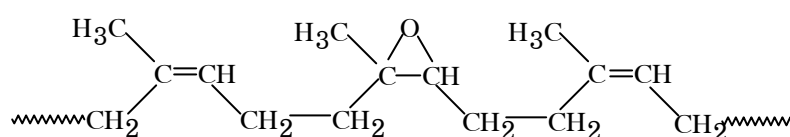

รูปที่ 2.2 กลไกของปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นขณะบดยาง

อย่างไรก็ตามวิธีดังกล่าวนี้จะได้ยางที่มีน้ำหนักโมเลกุลที่ต่ำ แต่จะได้การกระจายน้ำหนักโมเลกุลในช่วงกว้างยากต่อการควบคุม

2.1.3 ยางธรรมชาติอีพอกไซด์ (Epoxydized natural rubber, ENR)

ยางธรรมชาติอีพอกไซด์เป็นยางธรรมชาติที่เปลี่ยนโครงสร้างโดยใช้สารประเภทกรดเปอร์ออกซี (Peroxy acid) โดยยางธรรมชาติอีพอกไซด์ที่ได้จะมีออกซิเจนอยู่ในโครงสร้างโมเลกุล ทำให้ยางธรรมชาติมีความเป็นขั้ว ซึ่งมีสูตรโครงสร้าง แสดงดังนี้

ยางธรรมชาติอีพอกไซด์จึงเป็นยางที่ได้จากการเติมออกซิเจนเข้าไปในโมเลกุลของยางตรงบริเวณพันธะคู่เกิดเป็นวงแหวนอีพอกไซด์โดยผ่านปฏิกิริยาอีพอกซิเดชัน (Epoxydation) โดยมีร้อยละโดยโมลอีพอกไซด์ตั้งแต่ร้อยละ 10-50 ยาง ENR ที่ได้จึงมีความเป็นขั้วสูงกว่ายางธรรมชาติทั่วไป ทำให้ทนต่อความร้อน และน้ำมันได้ดีขึ้น โดยยาง ENR เกรดที่มีร้อยละโดยโมลอีพอกไซด์สูงถึงร้อยละ 50 จะมีความเป็นขั้วสูงเทียบเท่ากับยางไนไตรล์ (NBR) ที่มีปริมาณอะคริโลไนไตรล์ปานกลาง (Roy *et al.*, 1993) นอกจากนี้ยังพบว่ายาง ENR ที่เสริมแรงด้วยซิลิกาจะมีสมบัติคล้ายกับยางธรรมชาติที่เสริมแรงด้วยเขม่าดำอีกด้วย ซึ่งยางธรรมชาติอีพอกไซด์สามารถเตรียมได้โดยผ่านปฏิกิริยาอีพอกซิเดชัน

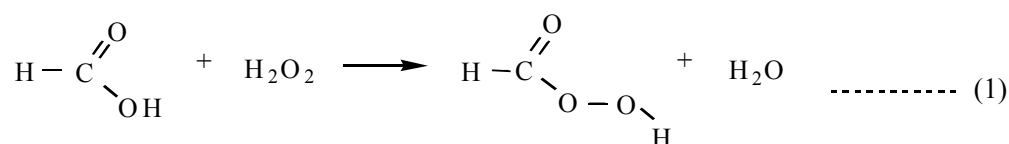
2.1.3.1 ปฏิกิริยาอีพอกซิเดชัน

การเตรียมยางธรรมชาติอีพอกไซด์จากปฏิกิริยาอีพอกซิเดชันเริ่มต้นครั้งแรกในปี 1922 แต่ยังไม่มีการผลิตในเชิงการค้า และการใช้งานยางธรรมชาติอีพอกไซด์ยังไม่เป็นที่นิยม ปฏิกิริยาอีพอกซิเดชันของยางธรรมชาติสามารถทำได้หลายวิธี ทั้งในสถานะน้ำยาง และสารละลาย

ปฏิกิริยาในสถานะน้ำยาง (เสาวนีย์, 2547)

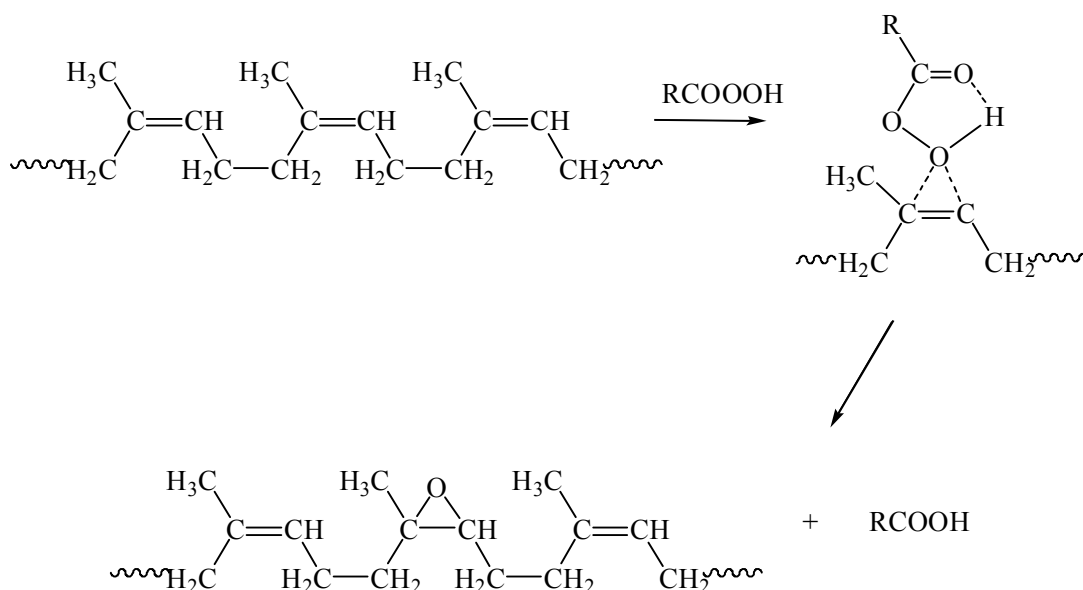
1. น้ำยางที่ใช้มีการปรับสภาพโครงสร้าง เพื่อให้อนุภาคของยางมีความเสถียรก่อน โดยการเติมสารลดแรงตึงผิว ซึ่งสารลดแรงตึงผิวมีหลายประเภท คือ สารลดแรงตึงผิวที่เป็นประจุลบ (Anionic surfactant) เช่น Sodium alkyl sulfate Sodium linear alkylbenzenesulfonate เป็นต้น สารลดแรงตึงผิวที่เป็นประจุบวก (Cationic surfactant) เช่น Alkyltrimethylammonium salts และ สารลดแรงตึงผิวชนิดไม่มีประจุ (Non-ionic surfactant) เช่น พอลิเอทิลีนออกไซด์ เป็นต้น

2. เตรียมสารละลายกรดเปอร์ฟอร์มิก (Peroxyformic acid) โดยการใส่กรดฟอร์มิก และไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ ทำปฏิกิริยากันเกิดกรดฟอร์มิกเปอร์ออกซี และน้ำดังสมการ (1) จากนั้นกรดฟอร์มิกเปอร์ออกซีที่เกิดขึ้นจะทำให้เกิดการอีพอกซิเดชันอย่างรวดเร็วในโครงสร้างโมเลกุลที่ไม่อิมตัว

Formic acid   Hydrogen Peroxide   Peroxyformic acid

3. เตรียมสารละลายกรดฟอร์มิกเปอร์ออกซี ในขณะที่ทำปฏิกิริยาอีพอกซิเดชัน (*in-situ* performic epoxidation) โดยควบคุมสภาวะในการเตรียมอย่างระมัดระวัง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปฏิกิริยาเปิดวงแหวนอีพอกไซด์ น้ำยาธรรมชาติที่นำมาใช้จะต้องนำมาทำให้มีความเสถียรต่อกรดเสียก่อน โดยการเติมสารช่วยเพิ่มความเสถียรที่ไม่มีประจุ (Non-ionic surfactant) จากนั้นจึงนำมาทำปฏิกิริยาอีพอกซิเดชันที่อุณหภูมิ 60-70°C เกิดเป็นยางธรรมชาติอีพอกไซด์ที่มีออกซิเจนอยู่ในโครงสร้างของยางธรรมชาติ โดยกลไกปฏิกิริยาเริ่มจากออกซิเจนของเปอร์ออกไซด์เข้าไปจับตำแหน่งพันธะคู่ ทำให้เกิดสถานะทรานซิชันไบไซคลิก (Bicyclic transition state) หลังจากนั้นเกิดการจัดเรียงตัวใหม่ได้โมเลกุลที่มีหมู่อีพอกไซด์ และได้กรดฟอร์มิกกลับคืนมาจากปฏิกิริยาการเกิดอีพอกซิเดชัน กลไกของปฏิกิริยาแสดงดังนี้

จากนั้นนำน้ำยางธรรมชาติอพอกไซค์ที่ได้มาปรับสภาพให้เป็นกลาง จับตัวด้วยเมทานอล ล้างด้วยน้ำแล้วอบแห้งที่อุณหภูมิ 40°C

ปฏิกิริยาในสถานะสารละลาย (เสาวนีย์, 2547)

โดยการนำยางแห้ง หรือยางธรรมชาติเหลวทำให้เป็นสารละลายมาก่อน โดยการนำยางดังกล่าวมาละลายในตัวทำละลายโทลูอีน ต่อจากนั้นจึงเติมสารอพอกไซค์ลงในระบบ เช่น กรดเปอร์เบนโซอิก (Perbenzoic acid) กรดเปอร์ฟทาลิก (Perphthalic acid) กรดเปอร์แอซติก (Peracetic acid) หรือกรดฟอร์มิกเปอร์ออกซี (Peroxyformic acid) โดยปฏิกิริยาเกิดเช่นเดียวกับในสถานะน้ำยาง

ยางธรรมชาติอพอกไซค์มีการศึกษาสมบัติต่างๆ ดังนี้

Burfield *et al.* (1984) ได้ศึกษาสมบัติของยางธรรมชาติอพอกไซค์ ดังนี้

- ผลจาก การตัดแปรรูปโครงสร้างยางธรรมชาติทำให้เกิดโครงสร้างอพอกไซค์ซึ่งทำให้ค่าอุณหภูมิการเปลี่ยนแปลงสถานะคล้ายแก้ว (T_g) สูงกว่ายางธรรมชาติ และการตัดแปรรูปสายโซ่หลักของยางธรรมชาติให้มีโครงสร้างอพอกไซค์ที่ร้อยละโดยโมลอพอกไซค์สูงขึ้นส่งผลให้ค่า T_g สูงขึ้นด้วยการเพิ่มขึ้นของค่า T_g เป็นผลมาจากการลดลงของปริมาตรอิสระ (Free volume) ของสายโซ่ นอกจากนี้การเตรียมยางธรรมชาติอพอกไซค์ต้องพิจารณาการเกิดโคพอลิเมอร์แบบสุ่มซึ่งมีการเข้าร่วมของบล็อกของอพอกไซค์ซึ่งเป็นตัวที่ทำให้ค่า T_g ที่มีลักษณะเฉพาะในยางที่ผ่านการตัดแปรรูปโครงสร้าง

- สมบัติการบวมพองของยางธรรมชาติอพอกไซค์ พบว่าดีกว่ายางธรรมชาติเพราะเมื่อมีการตัดแปรรูปโครงสร้างทำให้ยางธรรมชาติอพอกไซค์มีสภาพขี้วมมากขึ้น ดังนั้นยางธรรมชาติอพอกไซค์จึงทนต่อตัวทำละลายที่ไม่มีขี้วมได้ดีกว่ายางธรรมชาติ นอกจากนี้การทนต่อตัวทำละลายจะเพิ่มขึ้นตามปริมาณร้อยละโดยโมลอพอกไซค์

- การซึมผ่านแก๊สของยางธรรมชาติอพอกไซค์ที่ผ่านการเชื่อมโยงสายโซ่ พบว่าการซึมผ่านแก๊สลดลงเมื่อร้อยละโดยโมลอพอกไซค์สูงขึ้น อาจสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวของส่วนไอโซพรีนเกิดได้ลดลง และความหนาแน่นของตัวอย่างที่เพิ่มขึ้น สมบัติเชิงกลของยางธรรมชาติที่ผ่านการเชื่อมโยงสายโซ่ แสดงดังตาราง 2.2

ตาราง 2.2 สมบัติเชิงกลของยางธรรมชาติอ็อกไซค์ที่ผ่านการเชื่อมโยงสายโซ่ (Burfield *et al.*, 1984)

Modification level (mole %)	Modulus (MN.m ⁻²)			Relaxed modulus MR 100 (MN.m ⁻²)	Tensile strenght (MN.m ⁻²)	Elongation at break (%)	Hardness (IRHD)	Dunlop resiliene (%)
	100%	200%	300%					
	Control	1.0	1.8					
5.5	1.1	1.9	3.4	0.99	7.0	380	43	81.1
10.5	1.1	2.0	3.4	-	7.6	400	43	79.6
15.4	1.1	2.0	3.7	-	7.6	380	44	79.5
20.4	1.3	-	-	-	2.0	180	45	74.3
30.0	1.0	2.0	-	-	1.0	200	-	-

ผลของสมบัติเชิงกลของยางธรรมชาติ และยางธรรมชาติอ็อกไซค์ดังตาราง 2.2 จากข้อมูลในตาราง ค่ามอดูลัส และความต้านทานแรงดึง ของยางธรรมชาติอ็อกไซค์ ที่ร้อยละโดยโมลอ็อกไซค์ 5-15 สูงขึ้น เมื่อเทียบกับยางธรรมชาติ

ปฏิกิริยาการอ็อกซิเดชันของไดอินอีลาสโตเมอร์ สามารถทำได้โดยใช้เปอร์ออกไซด์ และเปอร์ออกไซด์ชนิดต่างๆ ชนิดสารอ็อกซิไดซ์จะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับไดอินอีลาสโตเมอร์ที่ใช้ แสดงดังตาราง 2.3

1. ใช้เปอร์ออกไซด์และไฮโดรเปอร์ออกไซด์

เบนโซอิลเปอร์ออกไซด์ใช้เป็นสารอ็อกซิไดซ์พวกพอลิไอโซพรีน ในกรณีของพอลิบิวตะไดอินใช้ *t*-Butyl hydroperoxide เป็นสารอ็อกซิไดซ์ แต่สารพวกเปอร์ออกไซด์เป็นสารอ็อกซิไดซ์ที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าพวกเปอร์ออกไซด์

2. ใช้เปอร์ออกไซด์โดยตรง

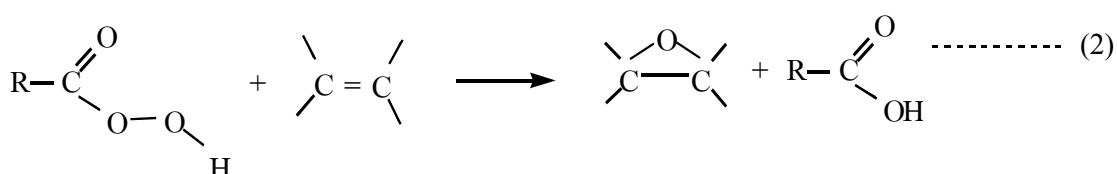
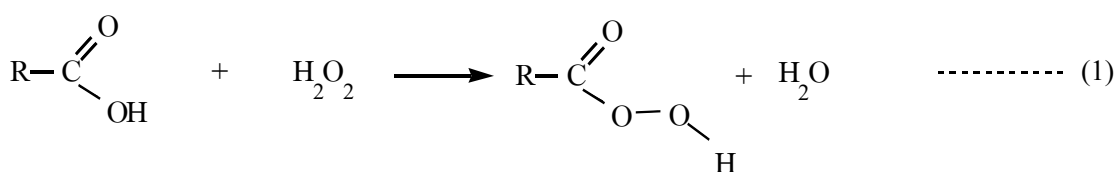
สามารถใช้เปอร์ออกไซด์เป็นสารอ็อกซิไดซ์สำหรับยางไดอินทั้งในสภาวะสารละลาย และสภาวะน้ำยาง เช่น กรดเปอร์เบนโซอิกเป็นสารอ็อกซิไดซ์พอลิไอโซพรีน และพอลิบิวตะไดอิน กรดเปอร์ออกซีคาร์บอกซิลิกที่ใช้ในการอ็อกซิเดชันของไดอินพอลิเมอร์

ตาราง 2.3 สารอีพอกซีไดซ์ชนิดต่างๆ (Roy *et al.*, 1993)

Epoxidizing agents	Elastomer	Reaction
Benzoyl peroxide	Polyisoprene	Solution
<i>t</i> -Butyl hydroperoxide + dioxomolydenum bis(acetyl acetate)	Polybutadiene	Solution
Perbenzoic acid	Polybutadiene, Natural rubber	Solution
Monoperphthalic acid	Polybutadiene, Natural rubber	Solution
<i>m</i> -Chloroperbenzoic acid	Polybutadiene, Natural rubber	Solution
Peracetic acid	EPDM, Butyl, Polybutadiene,	Solution and latex
Hydrogen peroxide + Acetic acid	Polyisoprene	
Hydrogen peroxide and Acetic acid+toluene- <i>p</i> - sulfonic acid	Polyisoprene Polybutadiene, Natural rubber	Solution Solution
Hydrogen peroxide+Formic acid	Polybutadiene, Natural rubber	Solution and latex
Hydrogen peroxide+Formic acid+A second acid	Polybutadiene, Natural rubber	Solution
N-Phenylcarbamoyl azoformate	Polybutadiene, Natural rubber	Solution
H ₂ O ₂ + Ce(SO ₄) ₂ +Polyether	Natural rubber, Polybutadiene	

3. ใช้เปอร์ออกไซด์ในสถานะ *in situ*

ใช้ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ร่วมกับกรดคาร์บอกซิลิกทำปฏิกิริยาได้เปอร์ออกไซด์ ดังปฏิกิริยา (1) ขณะที่ดำเนินปฏิกิริยากับพันธะคู่ของ โอลิฟินส์เปลี่ยนเป็นหมู่อีพอกซี ดังปฏิกิริยา (2)

ในกระบวนการออกซิเดชันที่ใช้สารออกซิไดซ์ในลักษณะนี้ ได้แก่

1) กรดแอซติก และไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์

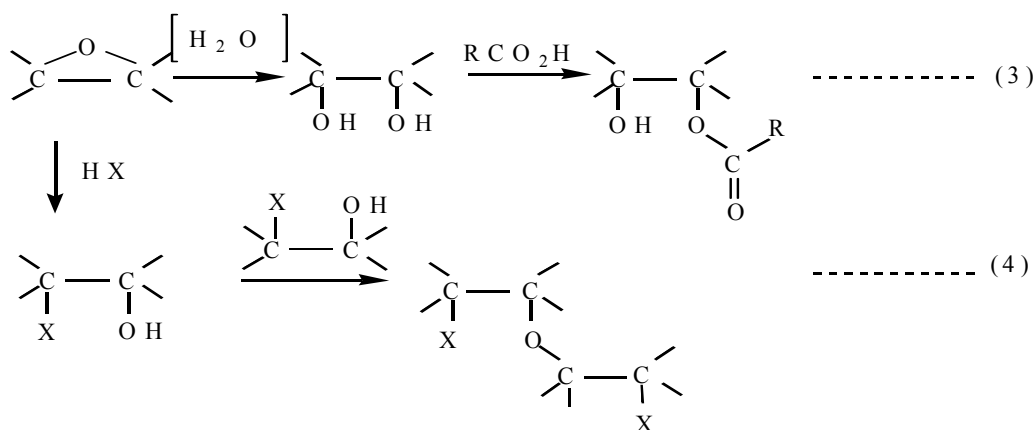
กรดแอซติก และไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ทำปฏิกิริยาได้เป็นกรดเปอร์แอซติกที่อุณหภูมิสูงกว่า 40°C อย่างไรก็ตามที่อุณหภูมิต่ำกว่า 60°C อัตราการเกิดเป็นกรดเปอร์แอซติกจะช้าลงโดยทั่วไปจะเกิดปฏิกิริยาได้ดีที่อุณหภูมิสูงเมื่อทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิต่ำจะใช้สารเร่งปฏิกิริยาเช่น *p*-Toluenesulfonic acid ช่วยเร่งปฏิกิริยาให้เร็วขึ้น

2) กรดฟอร์มิกและไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์

โดยทั่วไปใช้กรดฟอร์มิก เป็นสารออกซิไดซ์พวกพอลิไดอินอลาสโตเมอร์ สำหรับการออกซิไดซ์ยางธรรมชาติในกรณีใช้สารเร่งปฏิกิริยาของ 2,5 di-*t*-Phenylhydroquinone ปริมาณ 1phr ที่อุณหภูมิ 60°C จะได้อย่างธรรมชาติออกไซด์ ร้อยละโดยโมลออกไซด์เท่ากับ 50

4. ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ของสารอินทรีย์ หรือตัวเร่งที่เป็นโลหะอินทรีย์ ร้อยละโดยโมลออกไซด์ที่ได้จากวิธีนี้จะได้สูง เมื่อร้อยละโดยโมลออกไซด์น้อยกว่า 50 ที่ร้อยละโดยโมลออกไซด์มากกว่า 50 จะเกิดผลิตภัณฑ์ข้างเคียง ดังนั้นจึงต้องใช้ตัวเร่งที่เป็นโลหะอินทรีย์

นอกจากนี้ระหว่างกระบวนการออกซิเดชันจะเกิดปฏิกิริยาข้างเคียงซึ่งขึ้นอยู่กับพารามิเตอร์ต่างๆ เช่น อุณหภูมิ ชนิดของรีเอเจนต์ และความเข้มข้นของกรด ซึ่งจะทำให้เกิดตะกอนไฮโดรฟิวเรน และหมู่ไฮดรอกซิล เอสเทอร์ คาร์บอนิล และหมู่เอเธอร์ ดังแสดงในปฏิกิริยา(3) และ (4) (Roy *et al.*, 1993)

จากปฏิกิริยาพบว่า ที่ความเข้มข้นกรดสูงจะเกิดผลิตภัณฑ์พลอยได้ (Second product) สูง ในขณะที่ความเข้มข้นกรดต่ำอัตราการเกิดปฏิกิริยาจะต่ำกว่า ตรวจสอบหมู่ที่เกิดขึ้นในปฏิกิริยาข้างเคียงโดยเทคนิค ¹H-NMR และ IR โดยข้อมูลทั้งสองเทคนิค แสดงสัญญาณของหมู่ฟังก์ชัน แสดงดังตาราง 2.4

ตาราง 2.4 ตำแหน่งการดูดกลืนแสงของ IR และ Chemical shift ของ $^1\text{H-NMR}$ (Roy *et al.*, 1993)

Functional group	[IR] Wavenumber (cm^{-1})	[$^1\text{H-NMR}$] Chemical shift (ppm)
Hydroxyl (-OH)	3600-3200	-
-C-H	-	3.85
Ester	1720-1740	-
Carbonyl	1710-1740	-
Formate	1725	9.75
Tetrahydrofuran	1065	3.65
Epoxy (<i>cis</i> -1,4-polyisoprene)	870, 1250	2.70

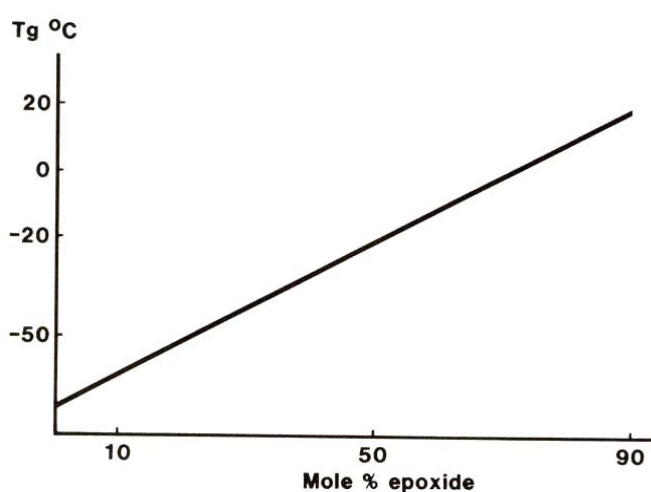
Gelling (1984) ศึกษาการเกิดอ็อกซิเดชันของยางธรรมชาติด้วยเปอร์ออกไซด์ จากผลการเตรียมยางธรรมชาติอ็อกไซด์พบว่า ได้ร้อยละ โดยโมลของอ็อกไซด์เท่ากับ 25, 50 และ 75

ในการเตรียมร้อยละ โดยโมลอ็อกไซด์ให้ได้ในช่วง 25-100 จะต้องใช้ปริมาณของเปอร์ออกไซด์สูง และอุณหภูมิสูง จะส่งผลต่อโครงสร้าง และสมบัติของยางธรรมชาติอ็อกไซด์ที่ได้ ซึ่งยางธรรมชาติอ็อกไซด์ที่ได้ มี 2 ลักษณะ คือ ที่ความเข้มข้นของเปอร์ออกไซด์สูง และที่อุณหภูมิสูง จะมีปฏิกิริยาข้างเคียงเกิดขึ้น คือ ปฏิกิริยาการเกิดวงอ็อกไซด์ ส่งผลให้มีการเกิดเจลมากขึ้น ในขณะที่ที่ความเข้มข้นของเปอร์ออกไซด์ต่ำ และอุณหภูมิต่ำ การอ็อกซิเดชันจะไม่เกิดปฏิกิริยาข้างเคียง ส่งผลให้ไม่เกิดเจล

Gelling and Porter (1988) รายงานว่า ENR-25 และ ENR-50 มีค่าความหนืดมูนนี้อยู่ในช่วง 75-90 หน่วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องบดก่อนที่จะนำไปผสมกับสารเคมีต่างๆ (Pre-mastication) นอกจากนี้ยางธรรมชาติอ็อกไซด์จะมีสภาพความเป็นขี้เพิ่มสูงขึ้นตามปริมาณอ็อกไซด์ที่มีในโครงสร้างโมเลกุล ส่วนความสามารถในการละลายของยางธรรมชาติอ็อกไซด์ขึ้นอยู่กับร้อยละ โดยโมลอ็อกไซด์ และชนิดของตัวทำละลาย ซึ่งยางธรรมชาติอ็อกไซด์สามารถละลายได้ง่ายขึ้น หากมีการบดมาก่อน ตัวทำละลายที่เหมาะสมได้แก่ โทลูอิน คลอโรฟอร์ม และเตตระไฮโดรฟิวแรน เป็นต้น

การเกิดหมู่อีพอกไซด์ที่เพิ่มขึ้นทุกๆ 1 เปอร์เซ็นต์โมลบน โมเลกุลยางธรรมชาติ จะทำให้ค่าอุณหภูมิการเปลี่ยนสถานะคล้ายแก้ว (Glass Transition Temperature, T_g) เพิ่มขึ้น 0.93°C (Gelling and Porter, 1988) ดังแสดงในรูปที่ 2.3 เมื่อเขียนกราฟความสัมพันธ์ระหว่างร้อยละโดย โมลอีพอกไซด์กับค่า T_g ได้กราฟเส้นตรง สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์หาปริมาณ หรือร้อยละ โดยโมลอีพอกไซด์ได้ซึ่งพบว่า ENR-25 มีค่าอุณหภูมิการเปลี่ยนสถานะคล้ายแก้ว ประมาณ -47°C และ ENR-50 มีค่าอุณหภูมิการเปลี่ยนสถานะคล้ายแก้ว ประมาณ -22°C ผลจากการเปลี่ยนแปลงของ ค่าอุณหภูมิการเปลี่ยนสถานะคล้ายแก้วจะส่งผลต่อสมบัติทางกายภาพอย่างชัดเจน

รูปที่ 2.3 การเปลี่ยนแปลงของค่าอุณหภูมิการเปลี่ยนสถานะคล้ายแก้ว ที่ร้อยละโดยโมลอีพอกไซด์ ต่างๆ (Gelling and Porter, 1988)

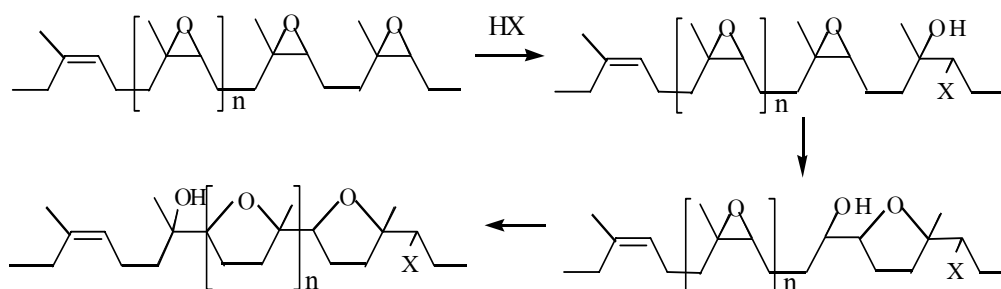
จากสมบัติเด่นหลายประการของยางธรรมชาติอีพอกไซด์ทำให้สามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ซึ่งตัวอย่างการใช้งานยางธรรมชาติอีพอกไซด์ แสดงดังตาราง 2.5

ตาราง 2.5 การใช้งานยางธรรมชาติอีพอกไซด์

สมบัติเด่น	การใช้งาน
- ทนทานต่อน้ำมัน	- ท่อ ซีล ข้อต่อ และสายยาง
- การซึมผ่านอากาศต่ำ	- แบลคเคอร์ ยางใน เคลือบภายในท่อ
- เสริมประสิทธิภาพได้ด้วยซิลิกา	- ใช้งานที่ต้องการความแข็งแรงสูงแต่ไม่ต้องการให้เป็นสีดำ
- มีความต้านทานต่อการหมุนต่ำ	- ดอกยางรถยนต์ พื้นยาง พื้นรองเท้า กีฬา
- การหน่วง	- ป้องกันการสั่นของเครื่องและใช้งานกับเครื่องกลทางวิศวกรรม

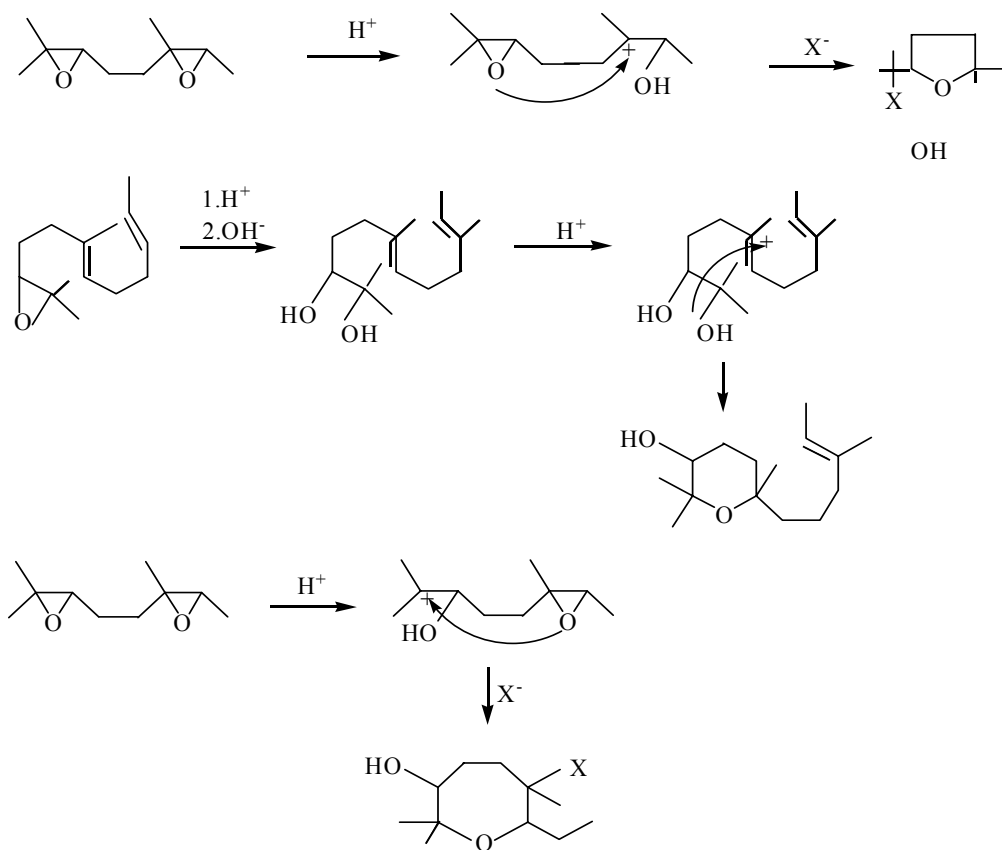
2.1.3.2 การเปิดวงของยางธรรมชาติอีพอกไซค์

ที่ความเข้มข้นของกรด และอุณหภูมิสูง ทำให้ปฏิกิริยาอีพอกไซเดชันเกิดขึ้นตรงตำแหน่งพันธะคู่ในยางรวดเร็ว ซึ่งปฏิกิริยาการเปิดวงนี้เป็นปฏิกิริยาข้างเคียงที่เกิดขึ้นในปฏิกิริยาอีพอกไซเดชัน เพราะในขณะที่เกิดปฏิกิริยามีน้ำและกรดอยู่ด้วย ทำให้วงแหวนที่มีออกซิเจนอยู่ด้วยในโมเลกุลเปิดออก (เสาวนีย์, 2547) ซึ่งปฏิกิริยาการเปิดวงของยางธรรมชาติอีพอกไซค์ขึ้นอยู่กับร้อยละโดยโมลอีพอกไซค์ ที่ร้อยละโดยโมลอีพอกไซค์สูงโอกาสทำให้เกิดปฏิกิริยาการเปิดวงสูง และจะเกิดเป็นวงฟิวเรนสูงขึ้นด้วย ในขณะที่ร้อยละโดยโมลอีพอกไซค์ต่ำโอกาสที่จะเกิดปฏิกิริยาการเปิดวงน้อย ส่งผลให้โอกาสเกิดเป็นวงฟิวเรนน้อยลงด้วย โดยปฏิกิริยาการเปิดวง และเกิดเป็นวงฟิวเรนแสดงปฏิกิริยาดังนี้ (Gelling, 1984)

2.1.3.3 ยางฟิวเรน

ผลิตภัณฑ์รองที่ได้เมื่อเพิ่มปริมาณกรดแอซิดิก และเพิ่มอุณหภูมิในการอีพอกไซเดชันยางธรรมชาติกับกรดเปอร์แอซิดิกคือ ยางฟิวเรน ซึ่งเป็นเทอร์โมพลาสติกที่แข็ง เพราะค่า $T_g = 100^\circ\text{C}$ ซึ่งสมบัติหลายอย่างคล้ายกับพอลิสไตรีน แสดงปฏิกิริยาดังนี้ (Perera *et al.*, 1988)

2.1.4 การวิเคราะห์หาปริมาณออกซิเดชัน

การวิเคราะห์หาปริมาณออกซิเดชัน สามารถวิเคราะห์ได้ด้วยเทคนิค ดังนี้

1. วิธีการไทเทรต คำนวณปริมาณออกไซด์โดยใช้เทคนิคการไทเทรตกับไฮโดรเจนโบรไมด์ (HBr) ในสารละลายกรดแอซิดิก โดยที่กรดคาร์บอกซิลิก อัลดีไฮด์ อีเทอร์ เอสเทอร์ และเปอร์ออกไซด์ที่ปรากฏในระบบจะไม่เข้าไปรบกวนปฏิกิริยาการไทเทรต แต่ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์จะทำปฏิกิริยากับ HBr อย่างช้าๆ

การไทเทรตโดยตรงของวงออกซิแรนกับ HBr พบว่ามีสารรบกวนน้อยสำหรับพอลิไอโซพรีนที่ร้อยละโดยโมลออกไซด์ต่ำ (ร้อยละโดยโมลออกไซด์เท่ากับ 5) สำหรับตัวอย่างที่มีปริมาณร้อยละโดยโมลออกไซด์มากกว่า 15 พบว่ามีข้อจำกัดในการละลายในตัวทำละลายเช่นเดียวกับยางฟิวแรนที่เกิดจากปฏิกิริยาไซโคลเซชัน ซึ่งเป็นปฏิกิริยาข้างเคียงระหว่างหมู่ฟอกไซด์ที่อยู่ใกล้ ซึ่งปฏิกิริยาไซโคลเซชันจะไม่เกิดที่ร้อยละโดยโมลออกไซด์ต่ำ เนื่องจากมีวงแหวนออกซิแรนที่อยู่ใกล้กันในปริมาณน้อย

เทคนิคการไทเทรตด้วย HBr เป็นวิธีการไม่ซับซ้อน เป็นเทคนิคที่รวดเร็ว และเหมาะสำหรับการวิเคราะห์ ENR ที่ร้อยละโดยโมลออกไซด์น้อยกว่า 15 (Burfield *et al.*, 1983)

2. อินฟราเรดสเปกโทรสโกปี (IR Spectroscopy)

โดยปกติเมื่อ โมเลกุลของสารอินทรีย์ดูดกลืนพลังงานในช่วงรังสีอินฟราเรดจะทำให้เกิดการสั่นภายในโมเลกุล (Molecular vibration) การสั่นของพันธะในโมเลกุลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของขั้วคู่ (Dipole moment) ซึ่งเกิดจากการดูดกลืนรังสีอินฟราเรด หมู่ฟังก์ชันต่างๆ จะมีตำแหน่งการดูดกลืนเฉพาะตัวที่ต่างกัน ซึ่งโดยทั่วไปจะบอกตำแหน่งของการดูดกลืนรังสีเป็นเลขคลื่นที่มีหน่วย (cm^{-1}) โดย ความเข้มของสัญญาณการดูดกลืนรังสีจะสัมพันธ์กับความเข้มข้นของหมู่ฟังก์ชันของสารตัวอย่าง

ในการเตรียมตัวอย่าง ถ้าพอลิเมอร์ที่ไม่ละลายอาจเตรียมตัวอย่างโดยการอัดด้วย KBr หรือ NaCl ในทางตรงกันข้ามถ้าตัวอย่างเป็นยาง ENR แห่งสามารถละลายด้วยตัวทำละลาย และเตรียมเป็นแผ่นบางๆ โดยใช้ความร้อนที่อุณหภูมิ 120°C หรืออาจจะวิเคราะห์ตัวอย่างโดยตรง โดย IR แผ่นฟิล์มอาจจะถูกเตรียมโดยใช้แผ่นกระจกซิลเวอร์เฮไลด์ (Silver halide) (Davey and Loadman, 1984)

สัญญาณการดูดกลืนรังสีของออกซิแรนปรากฏที่เลขคลื่น $800\text{-}950\text{ cm}^{-1}$ ซึ่งขึ้นอยู่กับโครงสร้างของสายโซ่หลักของไดอินพอลิเมอร์ เมื่อสายโซ่หลักของ *cis*-1,4-Polyisoprene ที่ถูกเปลี่ยนให้เป็นโครงสร้างของ *cis*-epoxy จะปรากฏสัญญาณการดูดกลืนรังสีที่เลขคลื่น 870 cm^{-1} การหาปริมาณของอีพอกซี สามารถทำได้โดยใช้กราฟมาตรฐาน (Calibration internal standard) โดยหาอัตราส่วนความเข้มของการดูดกลืนรังสีของเลขคลื่น 870 cm^{-1} ต่อเลขคลื่นที่ 1375 cm^{-1} ซึ่งเกิดจากการสั่นแบบงอของพันธะ C-H ของหมู่เมทิลของหน่วยไอโซพรีน เปรอร์เซ็นต์ผลผลิตของหมู่อีพอกซีคำนวณจาก (Davey and Loadman, 1984)

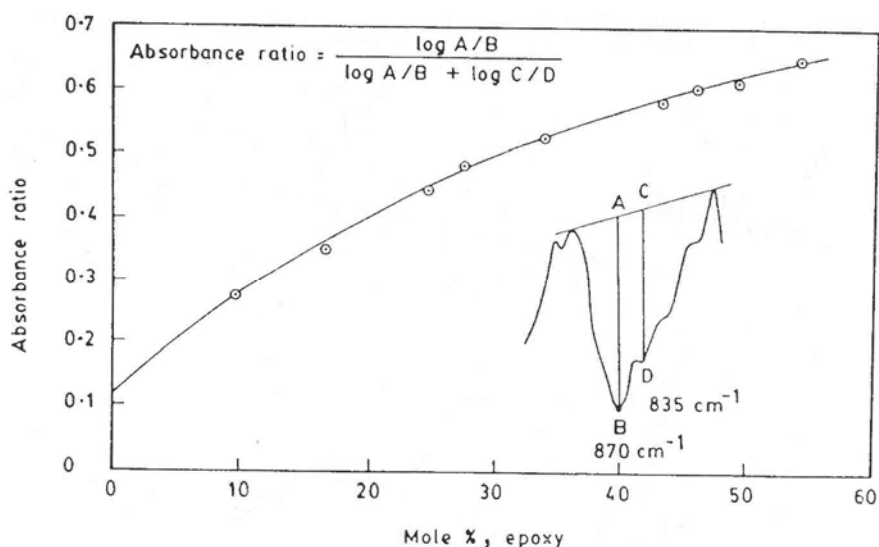
$$A_r = \frac{a_{870}}{a_{870} + a_{835}}$$

เมื่อ A_r = อัตราส่วนความเข้มข้นของสัญญาณการดูดกลืนรังสี

a_{870} = ความเข้มของสัญญาณการดูดกลืนรังสีของยางธรรมชาติอีพอกไซด์ที่ 870 cm^{-1}

a_{835} = ความเข้มของสัญญาณการดูดกลืนรังสีของยางธรรมชาติอีพอกไซด์ที่ 835 cm^{-1} ซึ่งเป็นหน่วยของไอโซพรีน

กราฟมาตรฐานที่ใช้ในการหาเปอร์เซ็นต์อีพอกซีเคชัน โดยได้จากการเขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนการดูดกลืนรังสีเทียบกับร้อยละ โดย โมลของอีพอกซี แสดงดังรูปที่

รูปที่ 2.4 Calibration curve ในการหาปริมาณของร้อยละ โดยโมลของอีพอกซีของยางธรรมชาติ เหลวอีพอกซีโดยเทคนิค IR (Davey and Loadman, 1984)

3. นิวเคลียร์แมกเนติกเรโซแนนซ์สเปกโตรสโกปี (Nuclear Magnetic Resonance Spectroscopy, NMR)

3.1 $^1\text{H-NMR}$

$^1\text{H-NMR}$ เป็นวิธีที่ทำได้รวดเร็ว และสามารถหาโครงสร้างของสารตัวอย่างได้อินพอลิเมอร์ของโอลิฟินิกโปรตอนเกิดการเรโซแนนซ์โดยปรากฏสัญญาณที่ตำแหน่ง 5.14 ppm สำหรับของยางอีพอกซีโปรตอนที่อยู่ติดกับหมู่อีพอกซีปรากฏที่สัญญาณ 2.70 ppm จากเทคนิค $^1\text{H-NMR}$ สามารถคำนวณหาปริมาณอีพอกซีได้จากสมการ (Burfield *et al.*, 1983)

$$\text{Mol}\% \text{epoxy} = \frac{A_{2.70}}{A_{5.14} + A_{2.70}} \times 100$$

$A_{2.70}$ = พื้นที่พีคที่ตำแหน่ง 2.70 ppm (Proton adjacent epoxide unit)

$A_{5.14}$ = พื้นที่พีคที่ตำแหน่ง 5.14 ppm (Olefinic proton)

3.2 $^{13}\text{C-NMR}$

การวิเคราะห์โครงสร้างเคมีโดยใช้เทคนิค $^{13}\text{C-NMR}$ ของอีพอกซีได้ซึ่งจากพอลิไดอิน คือ 1,4 Polybutadiene และ 1,4-Polyisoprene ศึกษาโดยนักวิจัยหลายๆท่าน 1,4-Polyisoprene พบสัญญาณของ $^{13}\text{C-NMR}$ คาร์บอนของโอลิฟินส์ที่สัญญาณ 125 ppm และคาร์บอนของอีพอกซีเกิดการเรโซแนนซ์ที่สัญญาณ 64 ppm ดังนั้นเป็นไปได้ที่สามารถหาปริมาณอีพอกซีได้จาก

พื้นที่ได้สัญญาณที่ 64 ppm โดยการรวมพื้นที่ได้สัญญาณที่ 64 ppm และ 125 ppm ดังนั้นสามารถหาร้อยละโดยโมลของเอพอกไซด์ได้ดังนี้ (Burfield *et al.*, 1983)

$$\text{mol \%epoxide} = 100 \left(\frac{A_{64.5}}{A_{64.5} + A_{124.4,125,125.7}} \right)$$

2.1.5 ปฏิริยาอะคริลชันของเอพอกไซด์อีลาสโตเมอร์ (Acrylation of epoxidized elastomer)

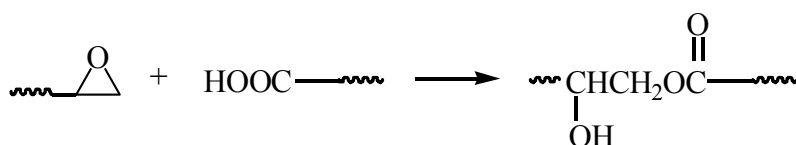
- ปฏิริยาการเปิดวงของหมู่เอพอกไซด์

โมเลกุลเอพอกไซด์ที่มีส่วนประกอบของวงอีเธอร์ซึ่งมี 3 อะตอม ซึ่งหนึ่งใน 3 อะตอมคืออะตอมของออกซิเจนซึ่งจะไม่เกิดการเรียงตัวเป็น sp^3 ไฮบริดออร์บิทัลของคาร์บอน ดังนั้นโมเลกุลที่ประกอบด้วยวงเอพอกไซด์จึงไวต่อปฏิริยาการเปิดวงเอพอกไซด์ (Deeprasertkul, 1993)

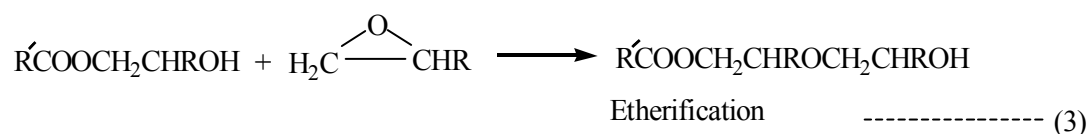
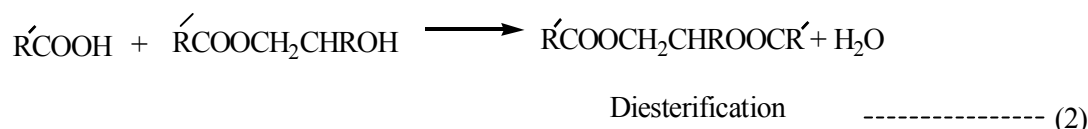
X คือ O, S, NR_3 R_1 คือ หมู่อัลคิล   n คือ 0, 1, 2...

ปฏิริยาการเปิดวงของหมู่เอพอกไซด์โดยใช้กรดคาร์บอกซิลิกเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ศึกษากัน ปฏิริยาการเปิดวงเอพอกไซด์ของเอพอกไซด์แสดงดังนี้ (Deeprasertkul, 1993)

อัตราของปฏิริยาการเปิดวงเอพอกไซด์ ขึ้นอยู่กับสถานะของตัวเร่งของปฏิริยา อุณหภูมิ และปฏิริยาที่เหมาะสม

Shechter และคณะ (อ้างโดย Deeprasertkul, 1993) ศึกษาปฏิริยาเอพอกไซด์เรซิน และปฏิริยาการเปิดวงเอพอกไซด์โดยการเข้าร่วมของกรด แสดงปฏิริยา 4 ขั้นตอน ดังนี้

จากปฏิกิริยา กรดทำปฏิกิริยากับอิมพอกไซค์ ได้มอนอเอสเทอร์ฟิเคชัน ซึ่งเป็นปฏิกิริยาหลัก (1) จากนั้นมอนอเอสเทอร์ฟิเคชันทำปฏิกิริยากับกรดที่เหลือ ได้ไดเอสเทอร์ฟิเคชัน (2) ไดเอสเทอร์ฟิเคชันทำปฏิกิริยากับอิมพอกไซค์ ได้อิเทอร์ฟิเคชัน (3) และอิมพอกไซค์ทำปฏิกิริยากับน้ำเกิดไฮโดรไลซิส (4) ซึ่งปฏิกิริยา (2), (3) และ (4) เป็นปฏิกิริยาข้างเคียงที่เกิดขึ้น

ในสภาวะที่ไม่มีตัวเร่งปฏิกิริยาปฏิกิริยาจะเกิดช้ามาก ชนิดตัวเร่งปฏิกิริยาเช่น เอมีน เกลือแอมโมเนียม โลหะอัลคาไลด์ และอัลคอกไซค์ ในกรณีที่ใช้เบสเป็นตัวเร่ง จะเกิดปฏิกิริยามอนอเอสเทอร์ฟิเคชันอย่างเดียวเท่านั้น (1) ในขณะที่ปฏิกิริยาอีเทอร์ฟิเคชัน (3) จะเกิดในระบบที่มีกรดเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา

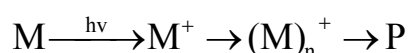
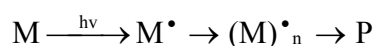
2.1.6 กระบวนการโฟโตเคมีพื้นฐานในปฏิกิริยาที่เหนี่ยวนำโดยแสง

(Basic photochemical process in light –induced reaction)

2.1.6.1 กระบวนการพอลิเมอไรเซชันในปฏิกิริยาที่เหนี่ยวนำโดยตรงจากแสง

(Direct photo-induced polymerization)

ปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันโดยใช้แสงเมื่อทำให้เกิดพอลิเมอร์ (Polymer, P) โดยเกิดผ่านปฏิกิริยาสายโซ่ที่ถูกริเริ่ม โดยแสง ดังนั้นชนิดของหน่วยที่ทำปฏิกิริยา (อนุมูลอิสระ หรือแคตไอออน) จะเกิดขึ้นจากมอนอเมอร์ (Monomer, M) เรียกปฏิกิริยาในลักษณะนี้ว่า อนุมูลอิสระหรือแคตไอออนพอลิเมอไรเซชัน (Fouassier, 1993)

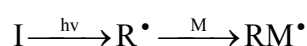

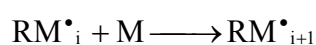

(Fouassier, 1993) ขั้นที่ 1 เป็นขั้นการริเริ่ม เกิดขึ้นจาก ดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่นค่าหนึ่งเกิดการแตกตัวเป็นอนุมูลอิสระ $R^\bullet$ และเมื่อ $R^\bullet$ ทำปฏิกิริยากับมอนอเมอร์จะได้ $RM^\bullet$ ขั้นที่ 2 เป็นขั้นการแผ่ขยายสายโซ่ เกิดขึ้นจาก $RM^\bullet$ ทำปฏิกิริยากับมอนอเมอร์ไปเรื่อยๆ และขั้นที่ 3 เป็นขั้นสิ้นสุดปฏิกิริยา เกิดขึ้นเมื่ออนุมูลอิสระของมอนอเมอร์มารวมกันทำให้สิ้นสุดปฏิกิริยา

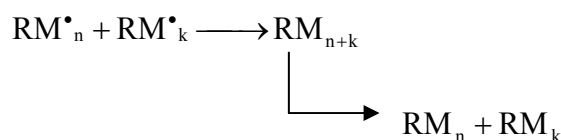
Initiation

Propagation

Termination

ประสิทธิภาพของปฏิกิริยาจะเกิดได้ดีขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการโฟโตเคมีคอล โดยทั่วไปการกระตุ้นโดยแสงอัลตราไวโอเล็ต โฟโตอินิเชียเตอร์ถูกกระตุ้นในขั้นแรกอยู่ในสถานะ Excited singlet และจากนั้นจะเปลี่ยนเป็น Triplet state (การที่โมเลกุลที่ S_1 ข้ามไปอยู่ที่ T_1 โดยผ่านการเชื่อมโยงอย่างรวดเร็วภายในระบบ อนุมูลอิสระจะสามารถเข้าไปในโมเลกุลมอนอเมอร์และเริ่มการพอลิเมอไรเซชัน สถานะ กระตุ้นที่อยู่ใน triplet state กระบวนการ ดังเช่น

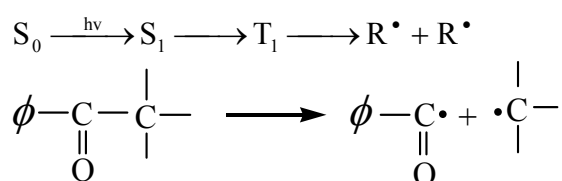
- การระงับปฏิกิริยาด้วยออกซิเจน (Quenching oxygen)
- กระบวนการไม่ใช้รังสี หรือใช้รังสี (non-radiative or radiative processes)
- โครงสร้างทางเคมีของผลิตภัณฑ์ โมเลกุลที่อยู่ใน Triplet state จะเกิดการเปลี่ยนแปลง

- ปฏิกิริยากับโมเลกุลอื่นๆ

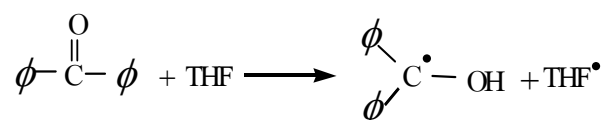
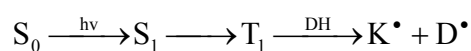
ตัวริเริ่มหลายชนิดถูกใช้ในกระบวนการบ่มเร่งด้วยแสงอัลตราไวโอเล็ต กระบวนการโฟโตเคมีคอล และโฟโตฟิสิกส์คอล และที่นิยมใช้ เช่น กระบวนการตัดสลายโดยใช้แสง ปฏิกิริยาการดึงไฮโดรเจน และการถ่ายโอนอิเล็กตรอน เป็นต้น

ลักษณะโดยทั่วไปของการเกิดโฟโตอินิเชียเตอร์ ดังนี้

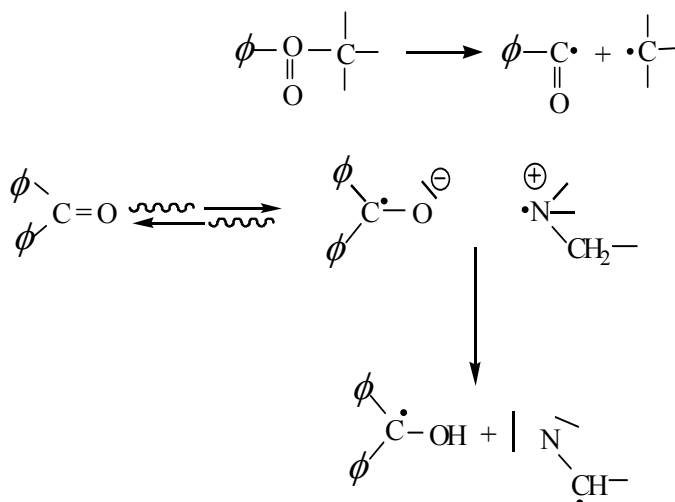
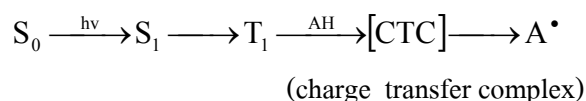
1. กระบวนการตัดสลายโดยใช้แสง (Photocission process) สารพวกเอริล-อัลคิลคีโตน เช่น Irgacure 184 และ Irgacure 651 จะถูกใช้ในกระบวนการนี้ ซึ่งจะเกิดเป็นอนุมูลอิสระ

2. ปฏิกิริยาการดึงไฮโดรเจนออก (Hydrogen abstraction reaction) ชนิดของอนุมูลอิสระชนิดที่ก่อให้เกิดโฟตรีดักชันให้เป็นสถานะ Triplet โดยการให้ไฮโดรเจน เช่น เตตระไฮโดรฟิวแรน หรือแอลกอฮอล์

3. การถ่ายโอนอิเล็กตรอน (Electron transfer) ในระบบเอมีนจะเกิดกระบวนการถ่ายโอนโปรตอน (Proton transfer) ตามด้วยปฏิกิริยาการถ่ายโอนอิเล็กตรอนในสถานะ Triplet

ช่วงชีวิตของสถานะ Triplet ประสิทธิภาพในการเกิดอนุมูลอิสระจะลดลง และประสิทธิภาพของการระงับปฏิกิริยาโดยมอนอเมอร์หรือออกซิเจนมากขึ้น

โดยทั่วไปโพลีเมโรไลเซชัน ประกอบด้วยสารที่เกี่ยวข้อง 4 ชนิด (Fouassier, 1993)

1. โฟโตอินิเชียเตอร์ (Photoinitiator) โฟโตอินิเชียเตอร์หลายชนิด และโฟโตเซนติไซเซอร์ จะส่งผลข้างเคียงต่อการพอลิเมโรไลเซชัน

2. ไดลูเอนต์ที่มีความว่องไว (Reactive diluent) มีหลักการคือ ให้ความหนืดของสารผสมในระดับที่เหมาะสมในการประยุกต์ใช้ซึ่ง Reactive diluent จะเข้าร่วมในปฏิกิริยาพอลิเมอร์ไรเซชันด้วย

3. โอลิโกเมอร์ (Oligomer) โดยทั่วไปมอนอเมอร์หลายๆ ฟังก์ชันจะเกิดการเชื่อมโยงสายโซ่ สายโซ่หลักของโอลิโกเมอร์มีโครงสร้างทางเคมีที่หลากหลาย (เช่น พอลิเอสเตอร์ ยูรีเทน อีพอกซี) ซึ่งจะมีสมบัติเชิงกลเป็นอย่างดี และให้สมบัติทางกายภาพ เช่น ความแข็ง การทนต่อการกัดกร่อน ทนต่อตัวทำละลาย มีความเป็นอีลาสโตเมอร์ การเกาะติดดี การทนต่อการซึมผ่านแก๊ส ทนภายใต้แสงแดด เป็นต้น

4. สารตัวเติม (Additive) ในทางอุตสาหกรรมสารตัวเติม คือ ต้องมีสมบัติพิเศษ ตัวอย่างสารตัวเติม เช่น Filler pigment, Stabilizer, Wetting agent, Anti-foam เป็นต้น

อย่างไรก็ตามมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อปฏิกิริยาพอลิเมอร์ไรเซชัน

1) ประสิทธิภาพการดูดกลืนแสงของโมเลกุลที่มีหมู่โครโมฟอร์ ซึ่งวัดจากค่าการดูดกลืนแสง และความเข้มแสง

2) ช่วงสเปกตรัมการดูดกลืน มีความสำคัญที่ระยะความยาวคลื่นที่เหมาะสมของการดูดกลืนของโฟโตอินิเชียเตอร์ ไปยังช่วงสเปกตรัมของแหล่งแสง

3) การระเหยและความสามารถในการสกัด ปกติโฟโตอินิเชียเตอร์เป็นสารประกอบที่มีน้ำหนักโมเลกุลต่ำ โดยทั่วไปมีการระเหยสูง และง่ายต่อการสกัดระหว่างกระบวนการบ่มเร่ง นอกจากนี้การสลายตัวทางเคมีของผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเข้าร่วมของอนุโมลอิสระจะไม่ถูกทำลายในกระบวนการพอลิเมอร์ไรเซชันซึ่งจะระเหยง่าย และเป็นสารตั้งต้นที่มีกลิ่น

4) การสลายตัวด้วยแสงภายใต้การได้รับแสงภายนอก ฟิล์์มที่ผ่านการบ่มเร่ง โดยเฉพาะในกรณีของวารันิช จะต้องมีการเปลี่ยนสีภายหลังการก่อตัว และเวลาที่จะกลายเป็นสีเหลืองปรากฏการณ์นี้ขึ้นอยู่กับพอลิเมอร์หลัก และขึ้นอยู่กับธรรมชาติของโฟโตอินิเชียเตอร์ด้วย

5) ผลของความเข้มแสง ที่ความเข้มแสงเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราการพอลิเมอร์ไรเซชันสูงขึ้นด้วย

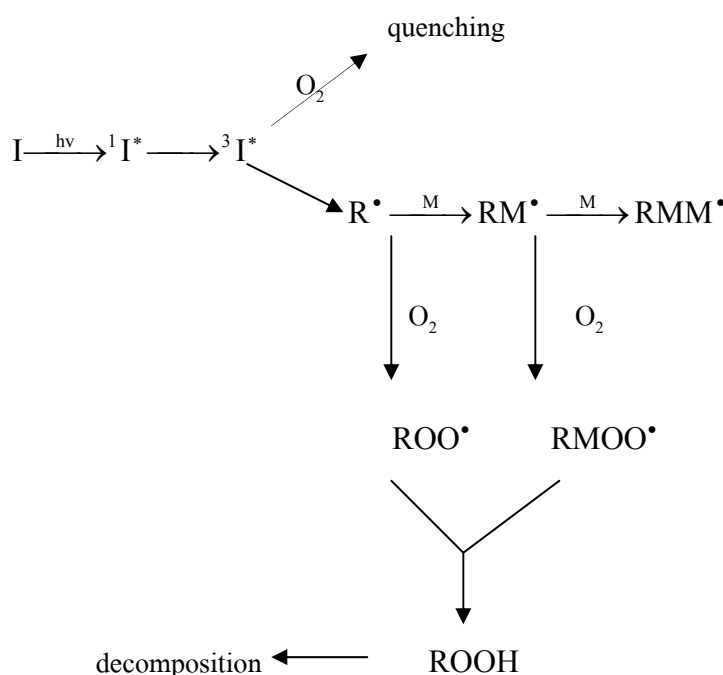
6) ภาวะแวดล้อม ความสำคัญ และความแตกต่างที่เห็นได้ชัดของสารเหล่านั้น ซึ่ง เป็นผลมาจากการเกิดพอลิเมอร์ ดังนี้ คือ

- ที่อัตราการเกิดพอลิเมอร์ไรเซชันสูง ซึ่งเกิดจากลักษณะของมัดติฟังก์ชัน ความหนาของฟิล์มต่ำ ความเข้มข้นของตัวริเริ่มสูง

- ความหนาแน่นของโครงร่างตาข่ายพอลิเมอร์กับน้ำหนักโมเลกุลโดยเฉลี่ยที่ต่ำ ระหว่างการเชื่อมโยง 2 สายโซ่เข้าด้วยกันในกระบวนการพอลิเมอร์ไรเซชันโดยใช้แสง

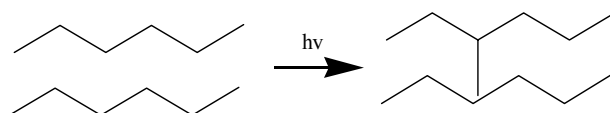
- สมบัติทางกายภาพและสมบัติทางเคมีของพอลิเมอร์ที่เชื่อมโยงเป็นโครงร่างตาข่าย ซึ่งจะต้องมีความทนทานต่อแสงแดดของผลิตภัณฑ์เมื่อเวลาผ่านไป

- การระงับปฏิกิริยาคัวยออกซิเจน เป็นที่รู้กันดีว่าออกซิเจนในบรรยากาศทำให้ปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันของวาร์นิชเกิดได้ยากขึ้น (ไม่เกิดการกระตุ้นในชั้นสารมัธยันตร์ทำให้อัตราการเกิดปฏิกิริยาช้าลง และเกิดอนุมูลอิสระของออกซิเจน) ทำให้เกิดการออกซิเดชัน

2.1.7 กระบวนการเชื่อมโยงสายโซ่โดยใช้แสง (Photocrosslinking process)

โดยทั่วไปกระบวนการเชื่อมโยงสายโซ่โดยใช้แสงจะสัมพันธ์กับการเชื่อมโยงของโมเลกุลใหญ่บนสายโซ่ โดยผ่านปฏิกิริยาโฟโตเคมีคอล ทำให้น้ำหนักโมเลกุลระหว่างการเชื่อมโยงสายโซ่ (M_c) 2 ชนิดลดลง (Fouassier, 1993)

2.1.8 โฟโตอินิเชียเตอร์ (Photoinitiator)

โฟโตอินิเชียเตอร์ เป็นสารประกอบที่สามารถดูดกลืนแสงได้แล้วเกิดปฏิกิริยาการแตกตัวสปีชีส์ ที่มีความว่องไว ซึ่งสปีชีส์ทำหน้าที่เป็นตัวริเริ่มหรือเป็นตัวเร่งในกระบวนการพอลิเมอไรเซชันซึ่งโฟโตอินิเชียเตอร์เมื่อเข้าไปเป็นตัวริเริ่มในปฏิกิริยาเคมี จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสมบัติการละลาย และสมบัติทางกายภาพซึ่งเหมาะสมในการนำมาออกสูตรต่างๆ

โดยส่วนมากการเปลี่ยนแปลงนี้จะเกิดโดยการพอลิเมอไรเซชัน หรือปฏิกิริยาพอลิคอนเดนเซชันเมื่อถูกริเริ่มการเกิดปฏิกิริยาด้วยโฟโตอินิเชียเตอร์ และแสงเรียกกระบวนการนี้ว่า โฟโตพอลิเมอไรเซชัน หรือการบ่มเร่งรังสีปกติจะเกิดการเปลี่ยนแปลงจากของเหลว และที่ละลายได้ กลายเป็นพอลิเมอร์ที่มีการเชื่อมโยงสายโซ่เป็นโครงร่างตาข่ายที่มีความแข็ง สารเคลือบที่ผ่านการบ่มเร่งจะมีความทนทานทั้งทางด้านกายภาพ และทางเคมี และสามารถเพิ่มความเงางามให้ไม่พลาสติก หรือแห้งได้ด้วย

2.1.8.1 โฟโตอินิเชียเตอร์แบบอนุมูลอิสระ (Radical photoinitiator)

กระบวนการพอลิเมอไรเซชันโดยอนุมูลอิสระของอะคริเลทหรือสไตรีน พบว่ามีการนำมาประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวาง ความหลากหลายของโฟโตอินิเชียเตอร์แบบอนุมูลอิสระได้ถูกพัฒนาออกไปการบ่มเร่งโดยการใช้รังสีจะทำโดยใช้แสงอัลตราไวโอเล็ต 300-400 nm

2.1.8.2 โฟโตอินิเชียเตอร์แบบแคตไอออนิก (Cationic photoinitiator)

Brönsted ถูกใช้เป็นตัวริเริ่มสำหรับการเกิดพอลิเมอร์แบบแคตไอออนิก (เช่น อีพอกไซด์) หรือถ้าเป็นเรซินจะสามารถเกิดการเชื่อมโยงสายโซ่โดยผ่านปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันแบบควบแน่น การใช้แสงเป็นตัวกระตุ้นในกระบวนการขั้นริเริ่ม จะเป็นข้อดีสำหรับเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงสายโซ่โดยการใช้รังสี

2.1.9 กระบวนการบ่มเร่งด้วยรังสีอัลตราไวโอเล็ต (UV – Curing process)

(<http://www.tasuvcuring.com/curing.htm>., 2007)

UV – Curing เป็นกระบวนการโฟโตเคมีคอลโดยใช้ศึกษาถึงการพอลิเมอไรซ์ของมอนอเมอร์ที่เป็นของเหลว หรือการบ่มเร่งโดยได้รับรังสีอัลตราไวโอเล็ต

ความสัมพันธ์ของการบ่มเร่ง ขึ้นอยู่กับปริมาณของมอนอเมอร์ ความเข้มแสง และแหล่งรังสีอัลตราไวโอเล็ต รังสีอัลตราไวโอเล็ตมีค่าความยาวคลื่น 3 ช่วง คือ

Long wave UV-A 320-420 nm

Mid range UV-B 280- 320 nm

Short wave UV-C 180-280 nm

โดยนำมาประยุกต์ใช้งานในช่วงความยาวคลื่นต่างๆ โดยขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน ดังต่อไปนี้

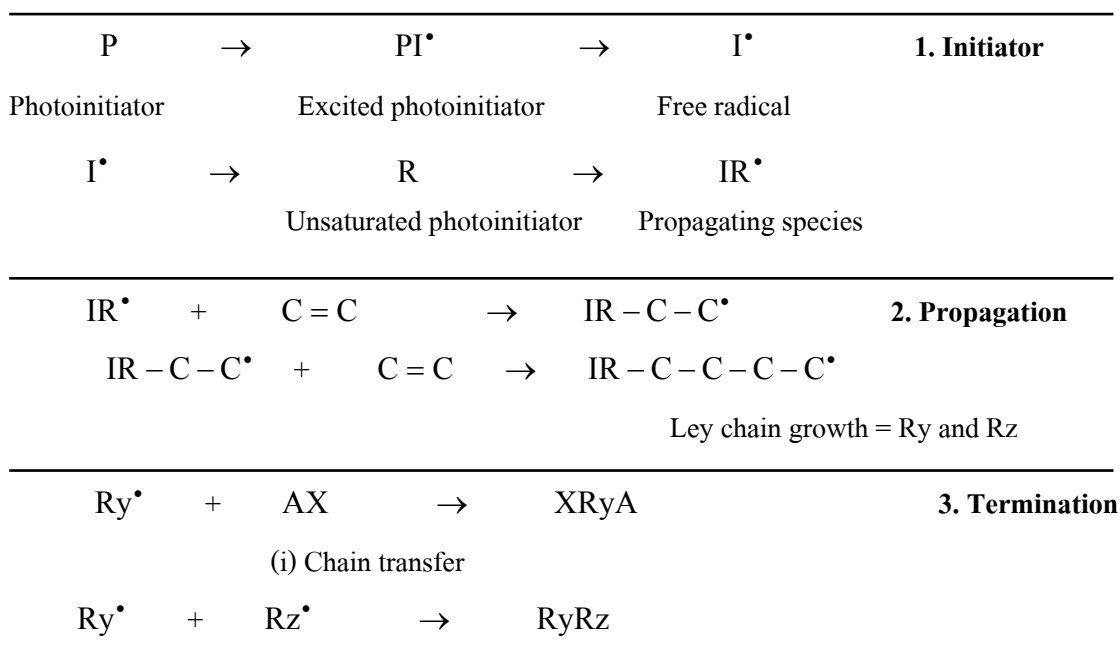
1. Ozone Production 184.9 nm
2. Germicidal 253.0 nm
3. Erythematous 300.0 nm
4. Black light 365.0 nm
5. UV-curing 180-420 nm

หลักการของ UV-curing

การพอลิเมอไรเซชันในระหว่างการบ่มเร่ง โดยใช้แสงอัลตราไวโอเล็ต จะเกิดขึ้นเมื่อสารเคลือบถูกฉายแสงอัลตราไวโอเล็ต โดยมีปัจจัยสำคัญ ดังนี้คือ

1. พื้นฐานทางเคมีของ UV-curing (Basic chemistry of ultraviolet curing)

การฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตในกระบวนการเคลือบผิว สามารถทำได้โดยผ่านกระบวนการพอลิเมอไรเซชัน ซึ่งจะได้ผลิตภัณฑ์ที่มีโครงสร้างเป็นร่างตาข่าย การเกิดอนุมูลอิสระ ในกระบวนการพอลิเมอไรเซชันประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นแรก ขั้นริเริ่มปฏิกิริยาจะเกิดอนุมูลอิสระของโฟโตอินิเชียเตอร์เมื่อมีแสงมากระตุ้น โฟโตอินิเชียเตอร์เหล่านี้จะถูกใช้จาก 1 %-10% โดยน้ำหนักของปริมาณเรซินทั้งหมด

ขั้นที่สอง ขั้นการแผ่ขยาย สายโซ่จะเกิดการเคลื่อนย้าย และแผ่ขยายออกไป

ขั้นที่สาม ขั้นสิ้นสุดปฏิกิริยา จะติดตามบ่มเร่งบนพื้นผิวได้น้อย อาจเนื่องมาจากการเกิดปฏิกิริยาอื่นๆในขั้นสิ้นสุดปฏิกิริยา จะเกิดจากการยับยั้งของออกซิเจนซึ่งสามารถเกิดได้ 2 ทาง โดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งเป็นสาเหตุของการขัดขวางบ่มเร่ง เช่น Quenching reaction และ Scavenging reaction ออกซิเจนจะอยู่ในสถานะ Triplet ในโฟโตอินิเชียเตอร์ ดังนั้นจึงเป็นการยับยั้งการเกิด Primary radical ถ้าโฟโตอินิเชียเตอร์สามารถเป็นตัวนำในการเกิดพอลิเมอร์ไรเซชัน ดังนั้นจึงไม่เกิดการบ่มเร่ง

Quenching reaction จะทำให้เกิดอนุมูลอิสระของเปอร์ออกซี ซึ่งอนุมูลอิสระจะเป็นตัวเหนี่ยวนำในกระบวนการเกิดพอลิเมอร์ไรเซชันแต่อนุมูลอิสระขั้นแผ่ขยายจะลดลง ดังนั้นประสิทธิภาพของปฏิกิริยาจะลดลง หรือเพิ่มขึ้นจะขึ้นอยู่กับโฟโตอินิเชียเตอร์ ซึ่งจะส่งผลให้สารเคลือบราคาสูงขึ้น ดังนั้นจึงมีการใช้เอมีน หรืออะคริเลทเอมีนกันมาก

2. โอลิโกเมอร์ (Oligomers)

อะคริเลทโอลิโกเมอร์ในการเคลือบโดยกระบวนการบ่มเร่ง ควรมีน้ำหนักโมเลกุลสูงกว่า 400 กระบวนการอะคริเลชันจะเกิดตรงตำแหน่งพันธะคู่หรือที่หมู่ $C=C$ และความหนืดของโอลิโกเมอร์จะเพิ่มขึ้น เมื่อน้ำหนักโมเลกุลสูงขึ้น

อะคริเลทพอกซีโอลิโกเมอร์มีความทนทานต่อสารเคมีดีเยี่ยม และมีอัตราการบ่มเร่งที่เร็ว จึงถูกใช้อย่างกว้างขวางในอุตสาหกรรมเกี่ยวกับพื้นผิว และอิเล็กทรอนิกส์

พอลิเอสเทอร์อะคริเลทพบว่าถูกใช้อย่างกว้างขวางในอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการยึดติดหมึกพิมพ์ และอุตสาหกรรมกระดาษ ซึ่งโอลิโกเมอร์ชนิดนี้จะมีข้อจำกัดน้อย

3. มอนอเมอร์ (Monomers)

มอนอเมอร์ถูกใช้เป็นตัวไดลูเอนต์ (Diluents) ในกระบวนการบ่มเร่ง ซึ่งจะมีความสำคัญต่อการเกิดปฏิกิริยา และการเชื่อมโยงสายโซ่ ซึ่งส่งผลต่อสมบัติทางกายภาพของแผ่นฟิล์ม ผลของฟังก์ชันนอลิตี แสดงดังตาราง 2.6

อย่างไรก็ตามถ้าฟังก์ชันของมอนอเมอร์สูงความสามารถในการเคลื่อนที่ของมอนอเมอร์จะลดลงที่ฟังก์ชันของมอนอเมอร์สูง จะทำให้เกิดการเชื่อมโยงสายโซ่ได้สูงขึ้นส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรงขึ้น ทนต่อความร้อน ทนต่อแรงดึง และทนต่อสารเคมีมากขึ้น ตัวอย่างมอนอเมอร์ที่ใช้ในทางอุตสาหกรรม แสดงดังตาราง 2.7

ตาราง 2.6 ผลของฟังก์ชันแนลิตีของไดคลูแอนท์ต่อสมบัติเชิงกลของฟิล์มที่ผ่านการบ่มเร่งด้วยแสงยูวี (RadTech Asia 95 Symposium and Workshop, 1995)

Properties	Increasing Functionality
Elongation	-
Hardness	+
Flexibility	-
Impact resistance	-
Thermal stability	+
Chemical resistance	+

ตาราง 2.7 ตัวอย่างมอนอเมอร์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในอุตสาหกรรมการบ่มเร่งด้วยแสงยูวี (RadTech Asia 95 Symposium and Workshop, 1995)

Monofunctional	Difunctional	Trifunctional
IBOA	HDDA	TMPTA
NVP	TPGDA	OTA 480
ODA	DPGDA	TMPTMA
B-CEA	TTEGDA	PETIA

4. สารตัวเติม (Additives)

สารเคลือบผิวที่ได้โดยปฏิกิริยาการบ่มเร่ง โฟโตอินิเชียเตอร์ที่ใช้เติมโดยทั่วไปเป็นสารตัวเติม (Filler) หรือเม็ดสี (Pigment) โฟโตอินิเชียเตอร์จะดูดซับแสง ทำให้เกิดการแตกตัวเป็นอนุมูลอิสระซึ่งโฟโตอินิเชียเตอร์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ Photoabstraction และ Photocleavage initiator ซึ่งในปัจจุบันโฟโตอินิเชียเตอร์ 2 ประเภทนี้มีการใช้กันอย่างสารตัวเติมและเม็ดสีจะถูกใช้ในอุตสาหกรรมหมึกพิมพ์ และอุตสาหกรรมอื่นๆ มากมาย แต่การใช้สารตัวเติมนี้ต้องมีการควบคุมใช้ในปริมาณที่เหมาะสม เพราะสารตัวเติมนี้จะเป็นตัวแข่งขันกับโฟโตอินิเชียเตอร์ซึ่งอาจจะไปยับยั้งในกระบวนการบ่มเร่งได้

5. การแก้ปัญหา

ปัญหาที่เกิดขึ้นเกือบทั้งหมดเกิดจากเมื่อเคลือบแล้วไม่มีการยึดติดกับวัสดุ ถ้าสารเคลือบผิวโดยผ่าน UV curing ไม่เกิดการบ่มเร่ง อาจเนื่องมาจากเครื่องมือทำงานบกพร่อง เช่น ได้รับแสงอัลตราไวโอเล็ตไม่เพียงพอ การเติมเม็ดสีมากเกินไปในหมึกพิมพ์ ความเข้มของแสงน้อยเกินไป หรือปริมาณของโฟโตอินิเชียเตอร์คลาดเคลื่อน ถ้าเป็นปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์ความผิดพลาดของหลอดแสง ซึ่งในทางอุตสาหกรรมต้องวัดปริมาณแสงอัลตราไวโอเล็ตจาก Radiometer ในหน่วย จูล/เซนติเมตร ถ้าเกิดการบ่มเร่งสมบูรณ์แต่ประสิทธิภาพการยึดติดไม่ดี สมมติฐานได้ว่า อาจเกิดจากปริมาณของแสงอัลตราไวโอเล็ต ซึ่งเป็นไปได้ที่จะไปยับยั้งการทำงานของซบสเตอร์ก่อนการทำปฏิกิริยา (Substrat pretreatment) วิธีนี้เป็นวิธีการที่สำคัญในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับการยึดติด ก่อนการทดลอง สามารถกระทำโดยเชิงเคมี เชิงกล เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการยึดติดของสารเคลือบผิว

2.9.1.1 การบ่มเร่งด้วยแสงยูวีของยางอะคริเลท (UV-curing of acrylate rubber)

(RadTech Asia 95 Symposium and Workshop, 1995)

Photoinduced radical polymerisation

การบ่มเร่งของยางอะคริเลทพบว่ายางอะคริเลทถูกเชื่อมโยงสายโซ่ในปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันของหมู่อะคริเลทที่ยื่นออกมาโดยใช้ Irgacure 369 เป็นโฟโตอินิเชียเตอร์ ภายใต้ความเข้มแสง 400 mWcm^{-2} ซึ่งพบว่าปฏิกิริยาของสายโซ่จะเกิดอย่างรวดเร็วพอลิเมอร์ที่ผ่านการฉายแสงจะมีความแข็งแรง และไม่สลายตัวในตัวทำละลายอินทรีย์

สำหรับ Acrylate cyclic rubber การบ่มเร่ง จะเกิดอย่างช้าๆ เนื่องจากพอลิเมอร์มีความแข็งดั่งนั้น โมเลกุลจึงมีการเคลื่อนที่ได้น้อยปฏิกิริยาจึงเกิดได้ช้าลง ที่ 80 % ของยางไซโคลซ์จะมีความแข็งแรงยังคงยืดหยุ่นอยู่โดยการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ต ซึ่งจะให้สารเคลือบที่มีความทนทานต่อการขีดข่วน และทนต่อการกระแทก

ความเร็วของการเชื่อม โยงสายโซ่จะเพิ่มขึ้นเมื่อมีการเติมตัวเชื่อม โยงสายโซ่ (Crosslinker) เช่น 1,6-hexanediol diacrylate (HDDA) สารตัวนี้จะเป็นตัวพลาสติกไซเซอร์ที่มีความว่องไวโดยทำให้การทำงานในขั้นริเริ่ม และขั้นการแผ่ขยายในกระบวนการพอลิเมอไรเซชันเพิ่มขึ้น การเติม HDDA พบว่ากระบวนการพอลิเมอไรซ์เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อผ่านการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตในยางธรรมชาติ และสายโซ่จะเชื่อมโยงเป็นโครงร่างตาข่ายเกิดขึ้น และพบว่า การเติม HDDA 50% ในยางธรรมชาติอะคริเลทจะเป็นตัวนำให้อัตราการเกิดพอลิเมอไรเซชันเพิ่มขึ้น 70% ของพันธะคู่ในยางอะคริเลทจะถูกทำปฏิกิริยาหลังจากการฉายแสง 0.1 วินาที ในขั้นการบ่มเร่ง การเชื่อม โยงสายโซ่จะเกิดได้สูง และจะได้พอลิเมอร์ที่มีความแข็งแรง ดังนั้นการฉายแสงจะส่งผลให้

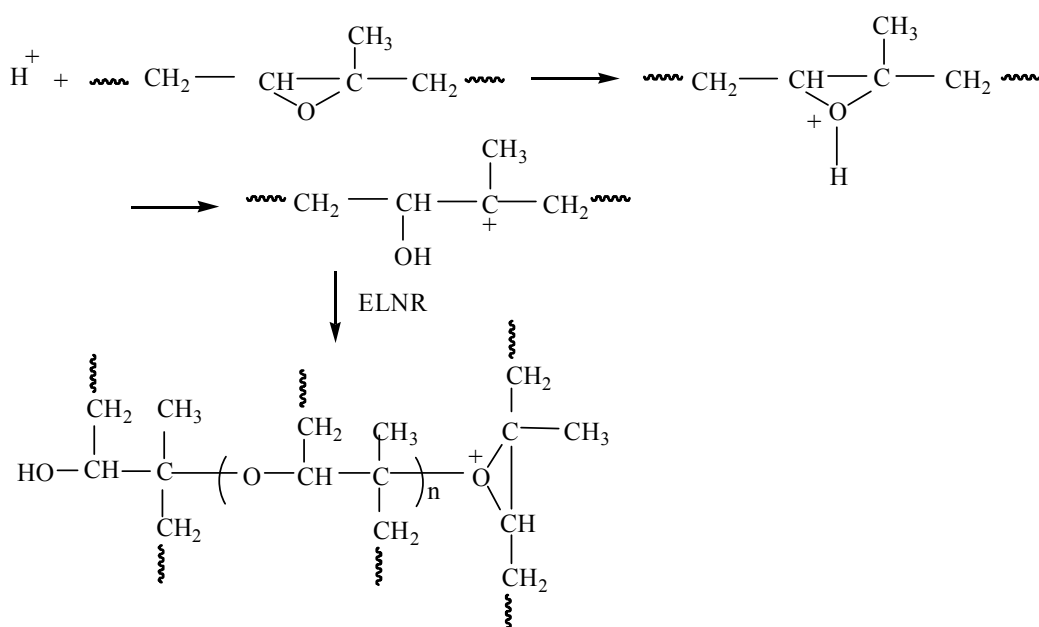
พอลิเมอร์มีความแข็งแรงขึ้นซึ่งการเกิดเป็นโครงร่างตาข่ายของโคพอลิเมอร์ จะแสดงให้เห็นสายโซ่ของยางจะถูกเชื่อมต่อกันในทิศทางเดียวกันโดยผ่านสายโซ่อะคริเลท หรือไม่ก็เกิดการพอลิเมอไรเซชันของ HDDA นอกจากนี้มีบางช่วงที่เกิดจากการผ่านพอลิเมอไรเซชันภายในโมเลกุลของพันธะคู่ของยางอะคริเลทที่ยื่นออกมาบนตำแหน่งสายโซ่

การพิจารณาความว่องไวของการทำปฏิกิริยาของยางอะคริเลทที่เป็นได หรือไตรอะคริเลทมอนอเมอร์โดยเติมพลาสติกไซเซออร์ มีการทดลองโดยการได้รับแสงอาทิตย์ ครั้งหนึ่งของพันธะคู่ในยางอะคริเลทจะทำปฏิกิริยาหลังจาก 2 นาทีของการได้รับแสง และมีการเปลี่ยนแปลงสมบัติ Viscoelastic ของฟิล์มที่ผ่านการได้รับแสง และบางครั้งการพอลิเมอไรเซชันของหมู่อะคริเลทที่ยื่นออกมาในยางไซโคลซ์แทบจะไม่เกิดปฏิกิริยาเมื่อได้รับแสงอาทิตย์ ซึ่งอาจเนื่องมาจากผลของการยับยั้งของออกซิเจนที่อยู่ในอากาศทำให้ฟิล์มทำปฏิกิริยาไม่สมบูรณ์ เมื่อความเข้มแสงอาทิตย์ลดลง

2.1.9.2 การบ่มเร่งด้วยแสงยูวีของยางอีพอกไซด์ (UV-curing of epoxidised rubber)

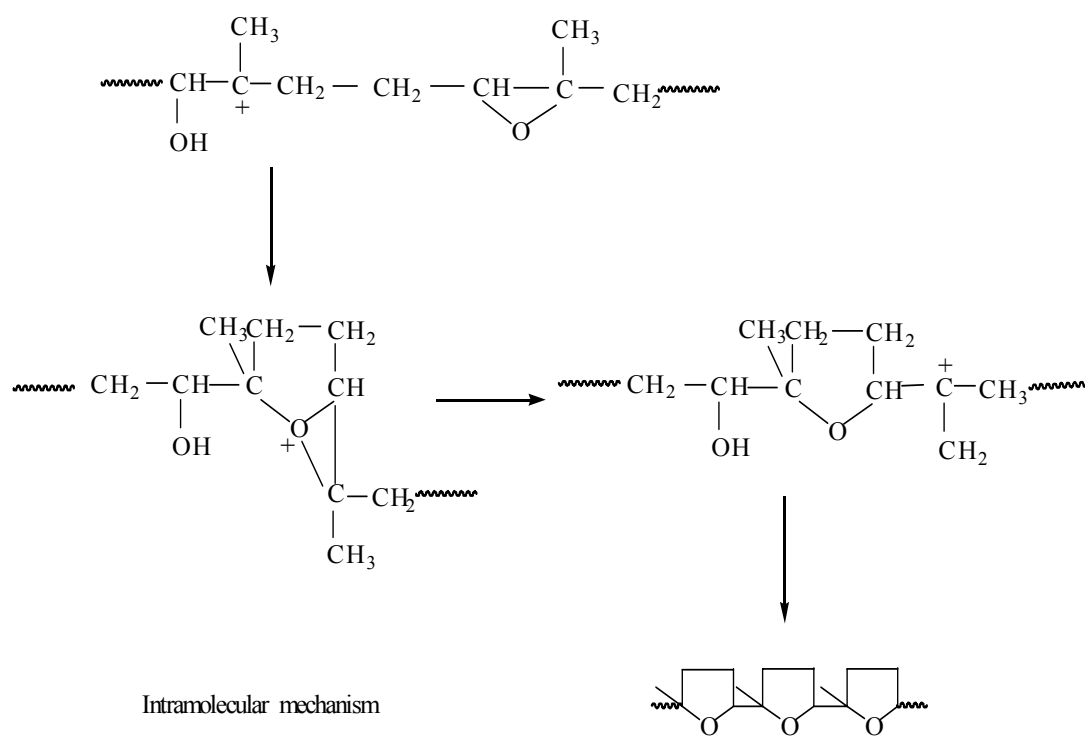
Photoinitiated cationic polymerisation

ยางอีพอกไซด์จะเกิดปฏิกิริยาการเชื่อมโยงสายโซ่เมื่อผ่านการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ต ซึ่งแสงจะเป็นตัวทำให้กรดมีแตกตัวเป็นประจุบวก ซึ่งจะเป็นตัวริเริ่มในปฏิกิริยาการเปิดวงอีพอกไซด์และจะเกิดปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันแบบแคตไอออนิกของหมู่เอพอกไซด์ และมีการเชื่อมโยงสายโซ่ของอีเทอร์ระหว่างสายโซ่ (RadTech Asia 95 Symposium and Workshop, 1995)

เมื่อวิเคราะห์โครงสร้างด้วยเทคนิค FT-IR หมู่อีพอกซ์จะปรากฏที่สัญญาณ 870 cm^{-1} และหมู่ไฮดรอกซิลจะปรากฏที่สัญญาณ 1080 cm^{-1} สำหรับยางธรรมชาติอีพอกไซด์เมื่อผ่านการฉายแสง โดยมีการเข้าร่วมของเฮกซะฟลูออโรโรฟอสเฟต ไตรเอริลซัลโฟเนียม (Hexafluorophosphate triarylsulfonium) 3% โดยน้ำหนัก จะมีสมบัติที่ไม่สามารถละลายได้ และความแข็งจะเพิ่มขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป แต่ก็ยังคงความยืดหยุ่นที่ดี ซึ่งส่งผลให้สมบัติการทนต่อการกระแทก และทนต่อการขีดข่วนสูงขึ้น

นอกจากนี้ปฏิกิริยาการเปิดวงอีพอกไซด์โดยผ่านกลไกภายในโมเลกุล ส่งผลต่อหมู่ข้างเคียงที่อยู่บนสายโซ่เช่นเดียวกัน เช่นปฏิกิริยาจะไม่มีผลทั้งความสามารถในการละลาย และความแข็งของตัวอย่างที่ผ่านการฉายแสง ซึ่งทำให้เกิดโครงสร้างของเตตระไฮโดรไพวเรนในสายโซ่ของยาง ดังรูป

การเกิดพอลิเมอร์ของมอนอเมอร์ที่มีหมู่ฟังก์ชันในยางอีพอกไซด์

(Polymerization multifunctional monomer in epoxidised rubber)

1. ไดไซโคลอีพอกไซด์ + ยางอีพอกไซด์ (Dicycloepoxide + epoxidise rubber)

กระบวนการเปิดวงอีพอกซ์จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อยางอีพอกไซด์ และไดไซโคลอีพอกซ์มีมอนอเมอร์ ผ่านการฉายแสงซึ่งหมู่อีพอกซ์ 2 ชนิดจะมีผลศาสตร์คล้ายๆ กัน แต่ยางอีพอกไซด์จะมี Conversion สูงกว่า (90% หลังจากการฉายแสง 3 วินาที) ไดไซโคลอีพอกไซด์ (76%) อาจ

เนื่องจากการพอลิเมอไรเซชันระหว่างโมเลกุลของโคพอลิเมอร์ทั้งหมดที่ผ่านบ่มแรงจะไม่ละลายในตัวทำละลายอินทรีย์ และจะแสดงดีกรีการบวมพองน้อยกว่ายางธรรมชาติอีพอกซีไธด์ที่ผ่านกระบวนการบ่มแรง ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีการเกิดการเชื่อมโยงสายโซ่เป็นโครงร่างตาข่าย 3 มิติ ส่งผลให้สารเคลือบมีความแข็งมากขึ้น และทนทานต่อการขีดข่วน

2. ๒. ไดอะครีเลท + ยางอีพอกซีไธด์ (Diacrylate + epoxidised rubber)

การทำให้สายโซ่เกิดการเชื่อมโยงเป็นโครงร่างตาข่าย สามารถกระทำให้เกิดอย่างรวดเร็วขึ้น โดย การบ่มแรงของยางอีพอกซีไธด์ที่เติมพลาสติกไฮเซอรด์ด้วยไดอะครีเลทมอนอเมอร์ เช่น 1, 6-hexanediol diacrylate (HDDA) ซึ่งมีการเข้าร่วมทั้งอนุมูลอิสระ และแคตไอออนิกโฟโตอินิเชียเตอร์ ปฏิกิริยาการเชื่อมโยงสายโซ่จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วภายใต้การได้รับแสง ซึ่งกระบวนการพอลิเมอไรเซชันเหล่านี้จะถูกพัฒนาอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้พอลิเมอร์ที่มีความแข็ง

การเกิดเป็นโครงร่างตาข่ายของพอลิเมอร์ซึ่งมีโครงสร้างที่แตกต่างออกไป จะอาศัยปัจจัยหลัก 3 ข้อที่ควบคุมกระบวนการอยู่ คือ หมู่ฟังก์ชันในสายโซ่ของพอลิเมอร์ มอนอเมอร์ที่ใช้ทำปฏิกิริยากับพลาสติกไฮเซอรด์ และ ชนิดของโฟโตอินิเชียเตอร์ (Le Xuan and Decker, 1993)

2.1.9.3 ข้อดีของการใช้ กระบวนการบ่มแรงด้วยแสงยูวี

(<http://www.tasuvcuring.com/curing.htm>., 2007)

1. ผลผลิตที่เกิดจากการบ่มแรงจะมีความเร็วสูง
2. กระบวนการบ่มแรง จะไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพราะการเชื่อมโยงสายโซ่โดยการใช้รังสีจะมีปริมาณตัวทำละลายน้อยมากๆ สารประกอบนี้จะเป็นโคพอลิเมอร์ และจะติดอยู่ในเรซินที่ผ่านการบ่มแรง และปริมาณของสารอินทรีย์ที่ระเหยจะมีปริมาณน้อยมากๆ ด้วย
3. การบ่มแรงสามารถทำได้ที่อุณหภูมิต่ำ ซึ่งเหมาะกับวัสดุที่ไม่ทนต่อความร้อน
4. มีความร้อนออกมามาก เพราะแสงอัลตราไวโอเล็ตจะสามารถใช้รังสีอินฟราเรดแทนได้ซึ่งวัสดุที่มีความเปราะบาง หรือแตกหักง่ายเช่น กระจก พลาสติก และสามารถทำเป็นฟิล์มบางๆที่ใช้กระบวนการได้อย่างปลอดภัย

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ ในกระบวนการบ่มแรงในอุตสาหกรรมต่างๆ ได้แก่ อุตสาหกรรมหมึกพิมพ์ แม่พิมพ์ สารเคลือบผิว สี และอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการยึดติด

2.1.10 สารเคลือบผิว (Surface coating) (อรอุษา, 2543)

2.1.10.1 วัตถุประสงค์ของการเคลือบผิว

สารเคลือบผิว (Surface coating) มีอิทธิพลต่อสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อมนุษย์ มากมายพอสมควร

วัตถุประสงค์ของการเคลือบผิวมีอยู่ด้วยกัน 2 ประการ คือ

1. เพื่อป้องกันพื้นผิววัสดุจากมลภาวะต่างๆ สารเคลือบผิวจะช่วยให้ใบหน้าของวัสดุที่ถูกเคลือบมีความทนทานต่ออากาศ น้ำและสารเคมีต่างๆ นอกจากนี้สารเคลือบผิวยังช่วยให้ผิวหน้าของวัสดุมีความแข็งแรงขึ้น ทนทานต่อการขีดสีได้มากขึ้น และอายุการใช้งานยาวนาน

ตัวอย่างของการป้องกันพื้นผิววัสดุ เช่น การใช้สีทาไม้เพื่อป้องกันการผุพังของไม้อันเนื่องมาจากความชื้น หรือการเคลือบผิวภายในกระป๋องโลหะ เพื่อป้องกันการเกิดการกัดกร่อนของอาหาร หรือจากสารเคมีที่บรรจุอยู่ภายใน หรือการเคลือบพื้นผิวชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้า เพื่อไม่ให้เกิดความชื้น หรือสารเคลือบผิวประเภทสีหน่วงการติดไฟ (Fire retardant paint) ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการลุกไหม้บนผิวหน้า เป็นต้น

2. เพื่อตกแต่งให้แลดูสวยงาม ความสวยงามของวัสดุหลังการเคลือบผิวหน้าด้วยสารเคลือบผิวอาจมาจากสี ความเงา จากกลดลายการตกแต่ง หรือจากความสว่าง หรือจากทั้งหมดรวมกัน

2.1.10.2 ประเภทของสารเคลือบผิว

แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สี (Paint) หมายถึง สารที่มีส่วนผสมของผงสี (Pigment) สารยึด (Binder) ตัวทำละลาย (Solvent) และสารเติมแต่ง (Additives)

ผงสี เป็นสารที่ให้สี และมีความสามารถในการปิดบังพื้นผิวหรือกำลังซ่อนแสง (Hiding power) ผงสีอาจเป็นสารประกอบอินทรีย์ หรืออนินทรีย์ก็ได้

สารยึดหรือสิ่งนำสี คือสารที่ทำหน้าที่ยึดประสานอนุภาคของสารในสีเข้าไว้ด้วยกันให้เกิดเป็นฟิล์มของสีติดแน่นกับพื้นผิวที่ถูกเคลือบ ตัวอย่างของสารยึดได้แก่ น้ำมันแห้งเร็ว (Drying oil) เรซินธรรมชาติ เรซินสังเคราะห์ เป็นต้น

ตัวทำละลาย มีหน้าที่ช่วยปรับความหนืดของสี เพื่อให้เหมาะต่อการผลิตหรือสะดวกต่อการใช้ตัวทำละลายส่วนใหญ่เป็นสารอินทรีย์

สารเติมแต่ง เป็นสารที่เติมลงไปนสีเพียงเล็กน้อย เพื่อช่วยให้สีมีสมบัติพิเศษต่างๆ เช่น ทำให้สีแห้งเร็วขึ้น ทำให้สีไม่ขึ้นรา เป็นต้น

2. วาร์นิช (Varnish) คือ สารเคลือบผิวที่ประกอบด้วยสารยึดเพียงอย่างเดียว

3. แล็กเกอร์ (Lacquer) ได้แก่ สารละลายซึ่งได้จากการนำเรซิน หรือสารยึดมาละลายในตัวทำละลายอินทรีย์

2.1.10.3 การเกิดฟิล์ม (Film formation)

การเปลี่ยนสภาพจากสารเคลือบผิวในภาชนะบรรจุ ไปเป็นฟิล์มที่ติดยึดแน่นกับผิว และทำให้พื้นผิวมีความทนทานเพิ่มขึ้นคือ กระบวนการเกิดฟิล์ม ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. การประยุกต์ใช้ (Application) เป็นการนำสารเคลือบผิวไปเคลือบผิวหน้า หรือ ทำให้ผิวหน้าของวัสดุเกิดเป็นฟิล์มบางๆ ขึ้น การทำอาจใช้แปรง ลูกกลิ้ง การพ่น หรือการจุ่มก็ได้

2. ฟิกเซชัน (Fixation) เป็นการทำให้ฟิล์มติดแน่น ไม่หลุดออกจากผิวหน้า และไม่เกิดเป็นชั้นของฟิล์มที่ไม่ต้องการ ตัวอย่างเช่น กรณีที่เป็นสารเคลือบผิวหน้าที่มีตัวทำละลายอินทรีย์ เป็นส่วนประกอบ การเกิดเป็นฟิล์มในขั้นตอนฟิกเซชันจะเกิดโดยการระเหยของตัวทำละลาย หรือ ถ้าสารเคลือบผิวเป็นแบบระบบลาเท็กซ์ (Latex system) ขั้นตอนฟิกเซชันจะเกิดโดยการระเหยของ น้ำ เป็นต้น

3. การบ่มเร่ง (Curing) เป็นการทำให้ฟิล์มที่ผ่านขั้นตอนฟิกเซชันแล้วมีความทนทานดีขึ้น ซึ่งอาจทำได้โดยการใช้แสง ความร้อนหรืออากาศ เช่น สีน้ำมันทาบ้าน จะเกิดการบ่ม โดยการทำปฏิกิริยากับออกซิเจนในอากาศ เปลี่ยนสภาพจากของเหลวเป็นฟิล์มแห้งแข็งที่มีความทนทานเพิ่มขึ้น หรือการนำเคลือบ (Ensmel) ที่ทำจากพอลิเมอร์ชนิดเทอร์โมเซตไปอบก็เป็นการบ่ม อีกวิธีหนึ่ง

กระบวนการเกิดฟิล์มของสารเคลือบผิวบางชนิด ไม่จำเป็นจะต้องมีขั้นตอนเสมอไป ตัวอย่างเช่น แล็กเกอร์ มีขั้นตอนฟิกเซชัน และการบ่มรวมกัน โดยอาศัยการระเหยของตัวทำละลาย ระหว่างการประยุกต์ เป็นต้น

2.1.10.4 การแห้งของสารเคลือบผิว

โดยทั่วไป สารเคลือบผิวจะแห้งโดยกรรมวิธีต่างๆ กันได้ 2 แบบ คือ

1. แห้งโดยกรรมวิธีทางฟิสิกส์ (Physical drying) คือ การแห้งโดยวิธีการนี้เกิดจากการระเหยของตัวทำละลาย กลายเป็นฟิล์มยึดติดกับผิวหน้าด้วยพันธะทุติยภูมิ (Secondary bond) อย่างอ่อนๆ ดังนั้นฟิล์มที่ได้ยังคงละลายได้ในตัวทำละลายของมัน

2. แห้งโดยกรรมวิธีทางเคมี (Chemical drying) คือ ฟิล์มที่ได้จากการแห้งตัวโดยวิธีการยึดติดกับผิวหน้าด้วยพันธะปฐมภูมิ (Primary bond) จากการเกิดปฏิกิริยา ดังนั้นแผ่นฟิล์มที่ได้จะแข็งแรง และทนทานต่อตัวทำละลาย

การแห้งโดยกรรมวิธีทางเคมีนี้ อาจเกิดโดย

- แห้งโดยการเกิดปฏิกิริยาออกซิเดชัน สารเคลือบผิวประเภทนี้เมื่อโดนออกซิเจนในอากาศจะเกิดปฏิกิริยาออกซิเดชัน ทำให้ขนาดอนุภาคของสารเคลือบผิวใหญ่ขึ้น จนรวมตัว

เป็นฟิล์มแห้งแข็งตามต้องการ เช่น สีน้ำมันทาบ้านที่ผลิตจากอัลคิเดเรซิน (Alkyd resin) เป็นต้น การแห้งโดยวิธีนี้อาจเร่งให้เร็วขึ้นได้โดยการใส่สารเร่งแห้ง (Drier)

- แห้งโดยการเกิดปฏิกิริยาเคมี สารเคลือบผิวประเภทนี้ส่วนใหญ่บรรจุในภาชนะแยกกัน ก่อนใช้จึงนำมาผสมกันตามอัตราส่วนที่ผู้ผลิตแนะนำ ซึ่งเมื่อผสมแล้วจะเกิดปฏิกิริยาเคมีได้เป็นฟิล์มที่แห้งแข็ง ดังนั้นเมื่อผสมแล้วจึงต้องทำให้หมดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ถ้าปฏิกิริยาเกิดที่อุณหภูมิต่ำ เรียกว่าสารเคลือบผิวชนิดนี้ว่า สารเคลือบผิวชนิดบ่มเย็น (Cold curing coatings) ตัวอย่างเช่น ยูเรีย เรซิน (Urea resin) พอลิยูรีเทนเรซิน (Polyurethane resin) เป็นต้น แต่ถ้าปฏิกิริยาเกิดที่อุณหภูมิสูง เรียกว่าสารเคลือบผิวชนิดนี้ว่า สารเคลือบผิวชนิดอบ (Stoving or baking coatings)

2.1.10.5 การทดสอบสารเคลือบผิว (อรอุษา, 2543)

ในการทดสอบสารเคลือบผิว จะทำการทดสอบในสถานะต่างๆกันดังนี้ คือ ของเหลว (Liquid coating) ฟิล์มเปียก (Wet film) และ ฟิล์มแห้ง (Dry film)

1. การทดสอบสารเคลือบผิวในสถานะของเหลว (Tests on liquid coating)

- ความหนืด (Viscosity)

ความหนืด หมายถึง ความต้านทานต่อการไหลของของเหลว การวัดความหนืดสามารถทำได้หลายวิธี เครื่องมือที่ใช้สำหรับวัดความหนืดหรือวิสโคมิเตอร์ (Viscometer) ในการวัดความหนืด ไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตามอุณหภูมิมาตรฐานที่กำหนดให้ใช้คือ 25°C

โดยปกติความหนืดของสารเคลือบผิวหาได้ในหน่วยพอยส์ (Poise) โดยที่น้ำจะมีความหนืดประมาณ 0.01 พอยส์ หรือ 1 เซนติพอยส์ แต่มาตรฐานความหนืดบางประเภทจะวัดการไหลภายใต้แรงโน้มถ่วง กล่าวคือ อัตราการไหลหาได้จาก อัตราส่วนของความหนืดต่อความหนาแน่น ความหนืดที่ได้จากวัดโดยวิธีการแบบนี้ เรียกว่า ความหนืดคิเนมาติก (Kinematic viscosity) มีหน่วยเป็นสโตกส์ (Stokes) หรือตารางเซนติเมตรต่อวินาที

ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยสโตกส์ และหน่วยพอยส์ แสดงได้ดังนี้

$$\text{ความหนืดจลนศาสตร์} = \frac{\text{ความหนืดพลวัต}}{\text{ความหนาแน่น}}$$

- ปริมาณสารที่ระเหยได้ (Volatile content)

การหาปริมาณสารที่ระเหยได้เป็นการตรวจสอบส่วนประกอบต่างๆ ของสารเคลือบผิว ทำได้โดยการนำสารเคลือบผิวหนัก 2-3 กรัม ใส่ในภาชนะกั้นเบนแล้วนำไปอบที่อุณหภูมิ 105°C เวลา 3 ชั่วโมง ทิ้งให้เย็นแล้วนำมาชั่งน้ำหนัก จากนั้นนำไปอบต่ออีกประมาณ 30 นาทีแล้วมา

ซึ่งนำหน้าอีกครึ่งว่าหน้าหนักงที่แล้วหรือยัง หน้าหนักส่วนที่หายไปก็คือ ปริมาณสารที่ระเหยได้นั่นเอง

- ระยะเวลาการแห้งตัว (Drying time)

วิธีการที่ง่ายที่สุดในการหาระยะเวลาการแห้งของสารเคลือบผิว คือใช้นิ้วแตะเบาๆที่ผิวของฟิล์ม การแห้งของฟิล์มของสารเคลือบผิวซึ่งแห้งได้เองในอากาศแตกต่างกันตามระยะเวลาการแห้งตามลำดับ ดังนี้

1. แห้งฝุ่นไม่ติด หมายถึง การแห้งชั้นที่ฝุ่นไม่ติดพื้นผิวที่เคลือบไว้แล้วอีกต่อไป การแห้งชั้นนี้เป็นระยะเวลาที่เมื่อใช้นิ้วแตะเบาๆ ที่ผิวของฟิล์มแล้วสารเคลือบผิวจะไม่ติดนิ้วออกมา
2. แห้งที่ผิว หมายถึง การแห้งถึงขั้นแห้งเฉพาะผิวหน้าแต่ข้างล่างยังนิ่มและเหนียวอยู่ ทดสอบได้โดยใช้ลูกแก้วกลมเล็กใส่ทดลองบนแผ่นทดสอบที่เคลือบผลิตภัณฑ์แล้วจากระยะสูง 15 เซนติเมตรทิ้งไว้ 10 นาทีถือแผ่นทดสอบเอียงท่ามุม 20 องศากับแกนนอนแล้วใช้แปรงปัดลูกแก้วเบาๆ ถ้าสามารถเอาลูกแก้วออกโดยไม่ทำให้ผิวเสียหาย แสดงว่าผิวเคลือบนั้นแห้งที่ผิวแล้ว
3. แห้งแตะได้ หมายถึง การแห้งถึงขั้นที่แตะเบาๆ แล้วไม่มีรอยนิ้วมือติดอยู่
4. แห้งแตะไม่ติด หมายถึง การแห้งถึงขั้นที่ผิวไม่อยู่ในสภาพเหนียวติดแม้ว่าจะมีแรงกด การแห้งชั้นนี้เป็นระยะเวลาที่เมื่อใช้นิ้วแตะเบาๆ ที่ผิวของฟิล์มแล้วจะไม่มียอยใดๆเกิดขึ้นบนผิวของฟิล์มเลย หรืออาจทำได้โดยการใส่ทรายโปรยที่ผิวของฟิล์ม แล้วบันทึกระยะเวลาที่เมื่อใช้แปรงขนปัดเบาๆ ที่ผิวแล้วทรายหลุดออกมาได้ง่ายโดยไม่ทำให้ผิวของฟิล์มเสียหาย
5. แห้งแข็ง หมายถึง การแห้งที่ใช้นิ้วหัวแม่มือกดบนผิวของฟิล์ม แล้วหมุนรอบๆ ถ้าผิวไม่เกิดความเสียหาย แสดงว่าผิวเคลือบนั้นแห้งแข็งดีแล้ว

2.1.10.6 การทดสอบสารเคลือบผิวในสถานะฟิล์มแห้ง (Tests on dry film)

- ความแข็ง (Hardness)

ความแข็ง หมายถึง ความสามารถของฟิล์มของสารเคลือบผิวที่ทนต่อการเกิดรอยจากการกด หรือขูดขีดด้วยของแข็ง

วิธีการทดสอบหาความแข็งของฟิล์มของสารเคลือบผิวที่ง่ายที่สุด และสามารถใช้ประโยชน์ได้ดี ได้แก่ การทดสอบความแข็งโดยใช้ดินสอด (Pencil hardness test) การทดสอบทำได้โดยการนำดินสอดที่มีความแข็งต่างๆ กัน (ความแข็งของดินสอดจะลดลงจากเบอร์ 6H ถึง 4B) กดลงบนฟิล์มถ้าปลายดินสอดเบอร์ใดแตกในระหว่างที่แทงทะลุผิวฟิล์มไป ก็ถือว่าฟิล์มดังกล่าวมีความแข็งเท่ากับดินสอดนั้น เช่น ถ้าฟิล์มมีความแข็งมากจนทำให้ดินสอดเบอร์ 6H ซึ่งแข็งที่สุดแตกแสดงว่าฟิล์มนั้นมีความแข็งมากคือ เท่ากับดินสอดเบอร์ 6H แต่ถ้าดินสอดสามารถแทงทะลุผ่านผิวของฟิล์มได้

โดยดินสอ ไม่แตกเลยแม้กระทั่งดินสอเบอร์ 4B ที่มีความแข็งน้อยที่สุด แสดงว่าฟิล์มนั้นมีผิวเคลือบที่อ่อน (Soft coating) (อรอุษา, 2543)

- การทดสอบการกระทบ (Impact test)

สามารถทดสอบได้โดยเครื่องทดสอบความทนทานต่อการกระทบ ประกอบด้วย ลูกตุ้มหนัก 2.25 ปอนด์ (1 กิโลกรัม) หรือ 4 ปอนด์ (1.8 กิโลกรัม) แล้วสามารถเลื่อนขึ้นเลื่อนลงได้ในระยะทาง 25 หรือ 40 นิ้ว เมื่อทดสอบก็นำแผ่นทดสอบที่เคลือบตัวอย่างทดสอบไว้แล้วยึดที่ฐานของเครื่องมือจากนั้นตั้งระยะทางที่ปล่อยให้ลูกตุ้มลงมากระทบกับแผ่นทดสอบที่ระยะต่างๆกัน ทำการทดสอบโดยการปล่อยลูกตุ้มลงให้กระทบกับแผ่นทดสอบอย่างรวดเร็ว จากนั้นตรวจผิวแผ่นทดสอบความทนทานต่อการกระทบ มีหน่วยเป็นนิ้ว-ปอนด์ (Inch-pounds) เช่น ใช้ลูกตุ้มหนัก 4 ปอนด์ ปล่อยลงมาให้กระทบกับแผ่นทดสอบจากระยะทาง 40 นิ้ว ปรากฏว่าเป็นระยะทางสูงสุดที่ทำให้ฟิล์มไม่เกิดการบกร่อง เช่น การแตก หรือการหลุดล่อน แสดงว่าฟิล์มดังกล่าวมีความทนทานต่อการกระทบเท่ากับ 160 นิ้ว-ปอนด์

- การติดแน่น (Adhesion)

วิธีทดสอบที่ง่ายที่สุด คือใช้ของมีคมขีดที่ผิวฟิล์ม ถ้าฟิล์มเปราะหรือมีแรงยึดเกาะกับพื้นผิวได้ไม่ดีฟิล์มก็จะเกิดการแตก ซึ่งการทดสอบให้ใช้ของมีคมปาดเป็นรูปสี่เหลี่ยมเล็กๆ บนผิวของฟิล์มให้ทะลุถึงแผ่นทดสอบจากนั้นใช้แปรงปัดแผ่นทดสอบไปมาเบาๆ 5 ครั้งแล้วตรวจสอบดูว่า ผิวของฟิล์มบกร่องมากน้อยเพียงใดถ้าไม่พบข้อบกพร่องบนผิวของฟิล์มเลย แสดงว่าฟิล์มดังกล่าวมีความติดแน่นดีมาก

- ความทนน้ำ (Water resistance)

การทดสอบทำโดยวิธีการจุ่มน้ำภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อครบระยะเวลาแล้วนำแผ่นทดสอบออกจากรูน้ำแล้วซับด้วยกระดาษซับ ตรวจสอบพื้นผิวแผ่นทดสอบเพื่อดูรอยพองหรือข้อบกพร่องอื่นๆ จากนั้นตั้งทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 24 ชั่วโมง ตรวจสอบพื้นผิวแผ่นทดสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อดูสภาพการยึดเกาะ สนิม การเปลี่ยนสี การเกิดเชื้อรา หรือข้อบกพร่องอื่นๆ

- ความทนทานต่อตัวทำละลาย (Solvent resistance)

การทดสอบความทนทานต่อตัวทำละลายใช้วิธีการเดียวกับการทดสอบหาความทนน้ำกล่าวคือ ทดสอบโดยการนำแผ่นทดสอบไปจุ่มในตัวทำละลายต่างๆ ภายในช่วงเวลาที่กำหนด แล้วตรวจสอบสภาพของฟิล์ม ถ้าฟิล์มมีความทนทานต่อตัวทำละลายได้ดีหลังการจุ่มแล้วฟิล์มต้องมีสภาพเหมือนเดิมไม่มีข้อบกพร่องใดๆ เกิดขึ้น

2.1.10.7 ข้อบกพร่องที่เกิดกับสารเคลือบผิว

ข้อบกพร่องที่เกิดกับสารเคลือบผิวหรือฟิล์มของสารเคลือบผิวไม่ว่าจะเป็นสี วาร์นิช หรือแล็กเกอร์อาจเป็นผลมาจากสาเหตุหลายประการดังนี้ คือ

1. การเตรียมพื้นผิววัสดุที่ต้องการเคลือบยังไม่ดีพอ เช่น พื้นผิวไม่สะอาดหรือไม่แห้งสนิท เป็นต้น
2. ใช้เทคนิคหรือกรรมวิธีการเคลือบไม่ถูกต้อง
3. ทำการเคลือบภายใต้ภาวะที่ไม่เหมาะสม เช่น อุณหภูมิต่ำเกินไป หรือ ความชื้นสูงเกินไป เป็นต้น
4. เคลือบพื้นผิวบางหรือหนาเกินไป
5. เลือกใช้สารเคลือบผิวที่ไม่เหมาะสมกับพื้นผิววัสดุ
6. เลือกใช้วัสดุคิพที่ไม่เหมาะสมกับชนิดของสารเคลือบผิวหรือวัสดุคิพที่ใช้มีคุณภาพต่ำ

ดังนั้นสามารถป้องกันการเกิดข้อบกพร่อง หรือให้เกิดขึ้นน้อยที่สุดได้โดยการหลีกเลี่ยงสาเหตุต่างๆ ที่ทำให้เกิดข้อบกพร่องดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ข้อบกพร่องที่เกิดกับสารเคลือบผิวมีหลายลักษณะ ดังนี้

1. การเป็นฝ้า (Bloom)

การเป็นฝ้า หมายถึง ลักษณะมีคราบน้ำมันหรือไขมันที่เกิดขึ้นบนผิวของฟิล์มที่แห้งแล้วและทำให้ความเงาของฟิล์มลดลง การเป็นฝ้าอาจเกิดมาจาก

- การใช้สารเร่งแห้งที่ทำจากเกลือของโคบอลต์หรือแมงกานีสมากเกินไปเป็นผลทำให้เกิดการตกตะกอนของสารที่เรียกว่า ลิโนซิน(Linoxyn) บนผิวของฟิล์ม สารลิโนซินนี้จะดูดความชื้นและฝุ่น ทำให้ฟิล์มเป็นฝ้า

- การใช้สารยึดที่มีคุณภาพต่ำซึ่งจะดูดความชื้นจากอากาศในระหว่างการแห้ง ทำให้ฟิล์มเมื่อแห้งเกิดเป็นฝ้าขึ้น

- แอมโมเนียและซัลเฟอร์ไดออกไซด์ซึ่งมีอยู่ในอากาศ จะทำปฏิกิริยากันเกิดเป็นตะกอนเล็กๆ ของแอมโมเนียมซัลเฟตจับอยู่บนผิวของฟิล์ม ทำให้ฟิล์มเป็นฝ้า

การเป็นฝ้าที่เกิดขึ้นบนผิวของฟิล์มของสารเคลือบผิวนี้ สามารถกำจัดได้โดยการใช้ผ้าเปียกเช็ดออก นอกจากนี้สามารถป้องกันการเกิดเป็นฝ้าได้โดยการใส่แคลเซียมเนฟทีนตเป็นสารเติมแต่งลงไปในสารเคลือบผิวด้วย

2. ความดำน (Blushing)

ความดำน หมายถึง ลักษณะที่บวมแดงของฟิล์มของแล็กเกอร์ที่กำลังแห้ง ซึ่งเกิดจากการตกตะกอนของส่วนที่เป็นของแข็งของผลิตภัณฑ์ ความดำนมี 2 แบบ คือความดำนเนื่องจากความชื้น (Moisture blushing) และความดำนเนื่องจากกัม (Gum blushing) แบบแรกมีสาเหตุมาจากความชื้นสูง และแบบหลังมีสาเหตุมาจากการเลือกใช้ตัวทำละลายที่ไม่ถูกต้อง เกิดการระเหยเร็วเกินไป เป็นผลให้ของแข็งที่ไม่ระเหยบางส่วนตกตะกอน การป้องกันไม่ให้แล็กเกอร์เกิดความดำนทำได้โดยการปรับอัตราการระเหยของตัวทำละลายที่ใช้โดยการใช้ตัวทำละลายที่มีส่วนผสมต่างๆ กัน

3. รอยแตก (Cracking)

รอยแตก หมายถึง ข้อบกพร่องของฟิล์มของสารเคลือบผิวที่เกิดการแยกตัวเนื่องจากสารเคลือบผิวสามารถขยายตัว และหดตัวได้ในอัตราที่เท่ากันระหว่างกรรมวิธีการแห้งของตัวฟิล์ม ซึ่งเป็นผลมาจากการเคลือบสารเคลือบผิวหนา ซึ่งรอยแตกมีหลายลักษณะต่างๆ กัน

4. การเป็นรูเข็มและการเป็นหลุม (Pinholing and cratering)

การเป็นรูเข็ม หมายถึง การเกิดเป็นรูเข็มเล็กๆ บนผิวของฟิล์มของสารเคลือบผิวมีสาเหตุมาจากระหว่างการเคลือบเกิดฟองอากาศเล็กๆ ซึ่งจะแตกระหว่างกรรมวิธีแห้งตัวเป็นฟิล์ม ทำให้ผิวของฟิล์มเกิดเป็นรูเล็กๆ ลักษณะเหมือนรูเข็ม

5. การล่อนเป็นเกล็ด (Flaking)

การล่อนเป็นเกล็ด หมายถึง ปรากฏการณ์ที่ฟิล์มของสารเคลือบผิวหลุดออกมาเป็นแผ่นเล็กๆ ซึ่งมีรูปร่างแตกต่างกัน และมีเส้นผ่านศูนย์กลางโดยเฉลี่ยต่ำกว่า 6 มิลลิเมตร การล่อนเป็นเกล็ด มีสาเหตุจากฟิล์มของสารเคลือบผิวไม่มีแรงยึดกับผิวของวัสดุ มักจะเกิดกับผิววัสดุที่ยังมีความชื้นยังเหลืออยู่ ดังนั้นเมื่อเคลือบด้วยสารเคลือบผิวแรงดันจากน้ำใต้ฟิล์มจะดันฟิล์มให้หลุดออกมา โดยเริ่มจากฟิล์มเกิดการพองก่อนแล้วจึงจะล่อนเป็นเกล็ดออกมาทีหลัง

6. การดิ่งตัว (Lifting)

การดิ่งตัว หมายถึง การพองตัวของฟิล์มของสารเคลือบผิวที่แห้งแล้ว เมื่อเคลือบสารเคลือบผิวอีกชั้นหนึ่งทับ มักจะเกิดเป็นรอยย่น การดิ่งตัวมีสาเหตุมาจากการเลือกใช้ตัวทำละลายที่มีสภาพแรงเกินไป

7. ลักษณะผิวส้ม (Orange peel)

ข้อบกพร่องชนิดนี้ แสดงถึงลักษณะของฟิล์มที่พ่นแล้วไม่เรียบคล้ายผิวส้ม มีเหตุหลายประการ คือ

1. ความหนืดของสารเคลือบสูงเกินไป

2. ใช้อัตราส่วนของตัวทำละลายไม่เหมาะสม กล่าวคือ ใช้ตัวทำละลายที่มีจุดเดือดต่ำในปริมาณสูงเกินไป ดังนั้นแก้ไขได้โดยการเพิ่มอัตราส่วนของตัวทำละลายที่มีจุดเดือดสูง

3. ขณะพ่นหัวพ่นอยู่ห่างจากผิววัสดุมากเกินไป เกิดการสูญเสียตัวทำละลายก่อนที่สารเคลือบผิวจะไปเกาะที่ผิววัสดุ ทำให้ฟิล์มที่ได้ไม่เรียบ

8. การเป็นคลื่น (Rivelling)

การเป็นคลื่น หมายถึง การที่ผิวของสารเคลือบมีลักษณะไม่เรียบคล้ายระลอกคลื่น มีสาเหตุจากการเคลือบหนาเกินไป หรือจากการใช้สารเร่งแห้งของโคบอลต์มากเกินไป ทำให้การแห้งตัวเป็นฟิล์มจากชั้นบนสุดไปยังชั้นล่างสุดเป็นไปอย่างไม่สม่ำเสมอ

9. การย้อย (Sagging or curtaining)

การย้อย หมายถึง การที่ฟิล์มของสารเคลือบผิวไหลลงมาระหว่างทำการเคลือบ แล้วเกิดการแข็งตัวเป็นผลให้ผิวเคลือบไม่สม่ำเสมอมีขอบล่างหนา ซึ่งการย้อยมีสาเหตุจากการเคลือบหนาเกินไป หรือเกิดจากการใช้ตัวทำละลายที่ระเหยช้า หรือมีสาเหตุมาจากการเคลือบที่อุณหภูมิต่ำเกินไป

10. การเกิดฝ้า (Silking)

การเกิดฝ้าที่ผิวหน้าของฟิล์มของสารเคลือบผิว (Skin on surface) มีสาเหตุจากสารเคลือบผิวมีส่วนผสมของสารเร่งแห้งไม่เหมาะสม คือ มีส่วนผสมของสารเร่งแห้งจากโคบอลต์มากเกินไป

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 ยางธรรมชาติเหลว

Brosse *et al.* (1981) ศึกษาการเตรียมยางเหลวโดยใช้ปฏิกิริยารีดอกซ์ สารออกซิไดซ์ที่ใช้ได้แก่ ออกแกนิคเปอร์ออกไซด์ ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ และออกซิเจนในอากาศ ส่วนสารรีดิวซ์ได้แก่ อะโรมาติกไฮดราซีน (Aromatic hydrazine) กรดซัลฟานิลิก (Sulfhanilic acid) โดยพบว่าหมู่ปลายเป็น คาร์บอนิล (Carbonyl) หรือไฮดรอกซิล (Hydroxyl) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระบบของการเลือกใช้สารออกซิไดซ์ ยางเหลวที่เตรียมได้มีค่า $\overline{M}_n$ ระหว่าง 3000- 35,000 และการกระจายของน้ำหนักโมเลกุลอยู่ในช่วง 1.70- 1.97

Perera *et al.* (1988) เตรียมยางธรรมชาติเหลวโดยเจือจางน้ำยางขึ้นให้มีปริมาณ 20 %DRC เติมสารลดแรงตึงผิวชนิดนอนไอออนิก 2% เติมฟีนิลไฮดราซีน 10% โดยน้ำหนักเติมแก๊สออกซิเจน ปั่นกวนเป็นเวลา 24-48 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิ 70°C สามารถลดน้ำหนักโมเลกุลได้น้ำหนักโมเลกุลเฉลี่ยตามความหนืดเท่ากับ 4500

Tangpakdee *et al.* (1998) เตรียมยางธรรมชาติเหลวโดยการตัดสลายของยางโปรตีนต่ำ ด้วยวิธีการออกซิเดชันของ $K_2S_2O_8$ และ โพรพานาล กวนที่อุณหภูมิ 60°C ได้ค่าความหนืด $[\eta] = 5.5$ จากความหนืดของยางธรรมชาติ มีค่า $[\eta] = 7.2$ เมื่อเวลาผ่านไป 2 ชั่วโมง และจากนั้น $[\eta]$ เพิ่มขึ้นเป็น 6.5 เมื่อเวลาผ่านไป 3 ชั่วโมง เมื่อเติมโพรพานอลพบว่า $[\eta]$ ของยางเหลวที่ได้ มีค่า 0.5 เมื่อเวลาผ่านไป 5 ชั่วโมง ในขณะที่ยางธรรมชาติชนิดแอมโมเนียสูงค่า $[\eta]$ จะลดลงอย่างเล็กน้อย นอกจากนี้พบว่าความเข้มข้นของน้ำยางข้นและสารลดแรงตึงผิวจะมีผลน้อยมากต่อการอัตราตัดสลาย เมื่อนำยางธรรมชาติเหลววิเคราะห์ด้วยเทคนิค $^1\text{H-NMR}$ พบว่าหมู่ปลายประกอบด้วยหมู่ฟังก์ชันของคีโตนและอัลดีไฮด์

Tangpakdee *et al.* (2001) ศึกษาการตัดสลายยางธรรมชาติที่มีความบริสุทธิ์สูงโดยการออกซิเดชันยางธรรมชาติโปรตีนต่ำมีโลหะเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา โดยนำยางธรรมชาติโปรตีนต่ำในรูปน้ำยางและสารละลาย และยางธรรมชาติโปรตีนต่ำมาเติมด้วย 1 phr $\text{Co}(\text{acac})_2$ แล้วกวนที่อุณหภูมิ 65°C เป็นเวลา 24 ชั่วโมง แล้ววัดความหนืดโดย Ubbelohde viscometer รวมทั้งหาน้ำหนักโมเลกุลเฉลี่ยโดยคำนวณจาก vapour pressure osmometry และจากการวิเคราะห์โครงสร้างด้วยเครื่อง FT-IR, $^1\text{H-NMR}$ และ $^{13}\text{C-NMR}$ พบว่าค่าความหนืดของยางธรรมชาติในรูปสารละลายเกิดการสลายตัวได้ง่ายกว่าในรูปน้ำยาง และค่าความหนืดของยางธรรมชาติโปรตีนต่ำ และยางธรรมชาติโปรตีนต่ำที่สกัดมีค่า $[\eta] = 12$ และ $[\eta] = 0.7$ ตามลำดับ ได้ค่า degree of polymerization ($\overline{DP}$) จาก vapour pressure osmometry (VPO) ประมาณ 97 ซึ่งคิดเป็นค่าน้ำหนักโมเลกุลเฉลี่ย ($\overline{Mn}$) ประมาณ 6.6×10^3

Okiemen *et al.* (2002) ศึกษาลักษณะและสมบัติทางกายภาพของยางธรรมชาติเหลวซึ่งได้มาจากการตัดสายโซ่โมเลกุลของน้ำยางธรรมชาติ โดยใช้ไนโตรเบนซีนเป็นตัวตัดสลายพอลิเมอร์ (Depolymerizing agent) เพื่อให้ได้น้ำยางที่มีน้ำหนักโมเลกุลลดลงโดยเฉลี่ยประมาณ 21% ของน้ำหนักของยางธรรมชาติเดิม ความเข้มข้นของไนโตรเบนซีนที่เหมาะสมในการตัดสลายสายโซ่โมเลกุลของยางธรรมชาติ คือ 2.0 และ 2.5 phr ยางธรรมชาติเหลวจะมีสมบัติเฉพาะได้ดีกว่า

Curti *et al.* (2003) ศึกษาการตัดสลายโมเลกุลยางธรรมชาติโดยใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาสองชนิดคือคลอรานิล (Chloranil) และ FeCl_3 ในสถานะสารละลาย ผลที่ได้เกิดการตัดสลายตรงตำแหน่งพันธะคู่บนสายโซ่ กลไกการเกิดปฏิกิริยาขึ้นอยู่กับชนิดของตัวเร่งปฏิกิริยา การใช้คลอรานิลปฏิกิริยาการตัดสลายเกิดขึ้นแบบอนุมูลอิสระ กรณีใช้ FeCl_3 เป็นตัวเร่ง ปฏิกิริยาการตัดสลายแบบแคตไอออนิก จลนพลศาสตร์ของปฏิกิริยาศึกษาได้จากเทคนิค IR พลังงานกระตุ้นในการตัดสลายของ ยางธรรมชาติ /คลอรานิล เท่ากับ 60.1 kJ.mol^{-1} และ ยางธรรมชาติ/ FeCl_3 เท่ากับ 41.9 kJ.mol^{-1}

2.2.2 ยางธรรมชาติอิพอกไซค์

NG and Gan (1981) ได้ศึกษาปฏิกิริยาของยางธรรมชาติกับกรดเปอร์ฟอร์มิก ซึ่งเตรียมได้จากปฏิกิริยาระหว่างกรดฟอร์มิก และไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ จากการทดลองพบว่า เมื่อเพิ่มความเข้มข้นของไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ ทำให้เกิดร้อยละโดยโมลอิพอกไซค์เป็น 1.71 และปล่อยให้เกิดปฏิกิริยาเป็นเวลา 24 ชั่วโมง จะเกิดการเปลี่ยนแปลงของวงแหวนอิพอกไซค์เป็นเตตระไฮโดรฟิวแรน และไกลคอล เมื่อเปรียบเทียบความเข้มข้นของไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ พบว่ามีการเกิดวงเตตระไฮโดรฟิวแรนเพิ่มมากขึ้นด้วย

Burfield *et al.* (1983) ศึกษาการเกิดอิพอกซิเดชันของยางธรรมชาติ การอิพอกซิเดชันประกอบด้วยโบรโมไฮดรินเกิดอินเทอร์มีเดียตในระบบและมีไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์เป็นตัวเร่ง และก่อตัวเป็นกรดเปอร์เอซิดิก จลนศาสตร์ของการเกิดอิพอกซิเดชันด้วยกรดเปอร์เอซิดิกเป็นปฏิกิริยาอันดับ 2 ในเปอร์เอซิด และยางไฮโดรคาร์บอน และมีพลังงานกระตุ้นทั้งหมด 56.2 kJ.Mol^{-1} เมื่อระดับอิพอกซิเดชันสูงขึ้น ส่งผลต่อค่า T_g และความหนาแน่นของพอลิเมอร์สูงขึ้นด้วย

Burfield *et al.* (1984) ศึกษาการเกิดอิพอกไซค์ของยางธรรมชาติด้วยเทคนิค การไทเทรต การวิเคราะห์ด้วยเทคนิค $^1\text{H-NMR}$, $^{13}\text{C-NMR}$ และ Differential scanning calorimetry (DSC) พบว่าเทคนิคการไทเทรต สามารถวิเคราะห์ร้อยละโดยโมลอิพอกไซค์ (<15 ร้อยละโดยโมลอิพอกไซค์) เทคนิค NMR ได้ค่าความเที่ยงตรงต่อเมื่อร้อยละโดยโมลอิพอกไซค์อยู่ในช่วง 20-75 ส่วนเทคนิคการวิเคราะห์จะเชื่อถือได้น้อย การวิเคราะห์ด้วยเทคนิค DSC สามารถวัดค่า T_g และสามารถเชื่อถือได้สูง

Johnson and Thomas (2000) ศึกษาผลของอิพอกซิเดชันสมบัติทางกายภาพของยางธรรมชาติ เช่นสมบัติการทนน้ำมัน การทนต่อการซึมผ่านของอากาศโดยการเกิดร้อยละโดยโมลอิพอกไซค์เท่ากับ 25 และ 50 ปีจัยต่างๆที่ทดสอบ เช่น การแพร่ ประสิทธิภาพการซึมผ่าน และประสิทธิภาพการดูดซับ รวมถึงศึกษาสมบัติทางกายภาพของตัวอย่างที่บวมพอง ไม่บวมพอง และการบวมพองที่ลดลง จากการทดลองพบว่าอัตราการแพร่และประสิทธิภาพการแพร่ลดลง เมื่อปรับปรุงจากยางธรรมชาติให้มีร้อยละโดยโมลอิพอกไซค์เท่ากับ 50 สายโซ่ของยางธรรมชาติมีความยืดหยุ่นลดลง ประสิทธิภาพการซึมผ่านของอากาศ และประสิทธิภาพการดูดซับมีแนวโน้มไปทางเดียว แต่ประสิทธิภาพการดูดซับจะขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ

2.2.3 การเคลือบผิว

Le Xuan and Decker (1993) ศึกษาพอลิเมอร์ที่สามารถเกิดโครงร่างตาข่ายด้วยแสงได้ โดยขึ้นอยู่กับหมู่เอคริเลตซึ่งหมู่เอคริเลตนี้ได้จากปฏิกิริยาการเปิดวงอิพอกไซค์ในยางธรรมชาติอิพอกไซค์โดยใช้กรดอะคริลิก โดยยางธรรมชาติอะคริเลตจะเกิดการเชื่อมโยงเป็นโครงร่างตาข่าย

อย่างรวดเร็วเมื่อทำการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ต ในขณะที่มีพวก Aryl ketone เป็นโฟโตอินิเชียเตอร์ ซึ่งแตกตัวเป็นอนุมูลอิสระเมื่อได้รับความร้อน พอลิเมอร์ที่เตรียมได้จะไม่ละลายในตัวทำละลายอินทรีย์ และมีสมบัติเชิงกลที่ดี เช่น ความแข็ง ความยืดหยุ่น และการทนต่อแรงกระแทกได้ดี และพบว่าความแข็งแรงของพอลิเมอร์จะเพิ่มขึ้นตามร้อยละการเกิดอะคริเลชัน

Chiantore *et al.* (2000) ศึกษาการทนต่อการออกซิเดชันของ เมทิลอะคริเลท พอลิเอทาอะคริเลท และพอลิบิวทิลเมทาคริเลท ภายใต้ภาวะรังสีอัลตราไวโอเล็ต ผลการเกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเคมี โดยใช้เทคนิค Fourier Transform Infrared spectroscopy (FTIR) และ Size exclusion chromatography พบว่าอะคริเลทมีความไวต่อการเกิดปฏิกิริยามากกว่า เมื่อเทียบกับเมทาคริเลท เกิดการตัดสายโซ่ของหมู่อัลคิล ซึ่งเป็นปฏิกิริยาข้างเคียง เห็นได้ชัดว่าปฏิกิริยาการเชื่อมโยงตาข่ายทั้งในอะคริเลท และเมทาคริเลทปฏิกิริยาการเชื่อมโยงสายโซ่แบบตาข่าย และปฏิกิริยาการตัดสลายเกิดขึ้นพร้อมกัน

Phinyocheep and Duangthong (2000) เตรียมยางธรรมชาติเหลวที่สามารถเกิดโครงร่างตาข่ายด้วยรังสีอัลตราไวโอเล็ต โดยการเกาะติดของโมเลกุลที่ว่องไวแสงบนโมเลกุลของยางธรรมชาติเหลว ยางธรรมชาติเหลวเตรียมได้โดยการตัดสลายโดยออกซิเดชันของน้ำยางธรรมชาติ โดยใช้ฟีนิลไฮดรอกซี/ออกซิเจน น้ำยางธรรมชาติเหลวทำปฏิกิริยาต่อไปกับกรดเปอร์ฟอร์มิกซึ่งเตรียมในปฏิกิริยาได้ยางธรรมชาติเหลวอิมพอกไซค์ติดตามการดำเนินไปของปฏิกิริยาการเติมกรดอะคริลิก ซึ่งว่องไวต่อแสงบนวงแหวนอิมพอกไซค์ โดยใช้อินฟราเรดสเปกโตรสโกปี จากการทดลองพบว่า ที่อุณหภูมิ 80°C ปฏิกิริยาการเปิดวงอิมพอกไซค์ของยางธรรมชาติเหลวอิมพอกไซค์เกิดสมบูรณ์เมื่อเวลาผ่านไป 2 ชั่วโมงซึ่งเร็วกว่าที่อุณหภูมิ 60°C ศึกษาปฏิกิริยาการเกิดโครงร่างตาข่ายด้วยแสงของยางธรรมชาติเหลวอิมพอกไซค์อะคริเลทโดยการติดตามความร้อนที่คายออกมาของการเกิดโครงร่างตาข่ายด้วยแสงอัลตราไวโอเล็ตที่ตำแหน่งพันธะคู่ของอะคริเลทซึ่งใช้โฟโตแคลอรีมิเตอร์ชนิดลำแสงคู่ การทดลองพบว่าปฏิกิริยาการเชื่อมข้ามพันธะเกิดขึ้นได้รวดเร็วเมื่อได้รับแสงอัลตราไวโอเล็ต โดยมี Irgacure 184 และ Duracure 1173 เป็นตัวริเริ่ม และมอนอเมอร์อะคริเลทในรูปของเหลว (1,6-Hexanediol diacrylate และ Tripropylene glycol diacrylate) ศึกษาจลนศาสตร์พบว่าความเข้มข้นของมอนอเมอร์ และตัวริเริ่มมีบทบาทสำคัญต่ออัตราเร็วการเกิดปฏิกิริยา

Chattopadhyay *et al.* (2005) เตรียมอิมพอกไซอะคริเลทเรซินที่มีสมบัติดีเยี่ยมได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมอย่างแพร่หลายโดยเฉพาะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสารเคลือบผิวสามารถทำให้เกิดโครงร่างตาข่ายโดยการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ต จึงได้ศึกษาการเตรียมอิมพอกไซอะคริเลทและอิมพอกไซเมทาอะคริเลทจากปฏิกิริยาของ Epoxy novolac หรือ bis phenol-A-epoxy กับกรดอะคริลิกหรือกรดเมทาอะคริเลท ศึกษาการเกิดโครงร่างตาข่ายของอิมพอกไซอะคริเลทเรซิน

เมื่อแปรปริมาณของ Trimethylolpropane triacrylate (TMPTA) ซึ่งใช้เป็นตัวเชื่อมโยงสายโซ่ (Crosslinker) จากผลการทดลองพบว่าปริมาณ ของ TMPTA 10% โดยน้ำหนัก เป็นสูตรที่ให้ผลดีที่สุด จากผลการตรวจสอบจะสมบัติการทนต่อความร้อน สมบัติเชิงกล และการทนต่อแรงดึงเพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณ TMPTA เพิ่มขึ้น สมบัติบนพื้นผิวของสารเคลือบผิวสามารถวิเคราะห์โดยเทคนิค AR-XPS จากการตรวจสอบอีพอกซีอะคริเลทและอีพอกซีเมทาอะคริเลทโดยการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ต ไม่เพียงแต่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่ขณะเดียวกันให้สารเคลือบผิวที่มีสมบัติที่ดีหลายประการ

Katangur *et al.* (2006) พัฒนาการเตรียมสารเคลือบผิวอะคริลิกโดยมีการเติมอนุภาคระดับนาโน เพื่อทำให้เกิดการดูดกลืนแสงอัลตราไวโอเล็ตได้มาก ทั้งที่เกิดการกระเจิงแสงได้น้อย เพื่อป้องกันโครงสร้างพอลิเมอร์จากการตัดสลายสายโซ่จากรังสีจากแสงอาทิตย์ อนุภาคระดับนาโนที่ใช้คือ ซิงค์ออกไซด์ และไททาเนียมออกไซด์มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางอยู่ในช่วง 15-70 นาโนเมตร โดยกระจายในอะคริลิกที่มีสภาวะเป็นอิมัลชัน ความหนาของฟิล์มที่เตรียมได้คือ 10 และ 20 ไมโครเมตร และเอาไปหุ้มเส้นใยเคฟลาร์ ผลจากการทดสอบสมบัติเชิงกล และลักษณะของอะคริลิกอิมัลชัน และเส้นใยเคฟลาร์ที่เคลือบด้วยอนุภาคระดับนาโนโดยเทคนิค Infrared Visible และ UV spectroscopy พบว่าการเปลี่ยนแปลงสมบัติเชิงกล และสมบัติทางเคมีของเส้นใย Kevlar หลังจากฉายแสงอัลตราไวโอเล็ต 1 วันและ 1 สัปดาห์ที่ได้รับปริมาณแสงอัลตราไวโอเล็ต พบว่าผลการทดสอบการต้านต่อการฉีกขาดลดลง 22 % เมื่อฉายแสง 1 วัน และลดลง 33% เมื่อฉายแสง 1 สัปดาห์ ผลการทดสอบการทนต่อแรงดึงให้ผลในทำนองเดียวกัน และพบว่า ที่ความหนา 20 ไมโครเมตรของสารเคลือบทำให้เส้นใยที่ถูกเคลือบทนต่อแสงอัลตราไวโอเล็ตได้ดี ผลจากการพิสูจน์ด้วย FT-IR พบว่าหลังจากฉายแสงอัลตราไวโอเล็ต มีการลดลงของตำแหน่งพีค 1632 cm^{-1} ซึ่งเป็นหมู่ฟังก์ชันของ เอไมด์ของโครงสร้างเส้นใยโดยลดลง 46% เมื่อฉายแสง 1 สัปดาห์